

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra ekonomie

**Dopad navýšení mezd na kalkulaci vody ve vybrané
společnosti**
Bakalářská práce

Autor: Adéla Smolíková
Studijní obor: Ekonomika a management

Vedoucí práce: Ing. Libuše Svobodová, Ph.D.
Odborný konzultant: Milena Schupplerová
Ekonomická ředitelka

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 20.4.2023

Adéla Smolíková

Poděkování:

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Libuši Svobodové, Ph.D. za metodické vedení práce a poskytnutí rad, které mi byly při psaní práce velmi nápomocné. Dále bych chtěla poděkovat pracovnícům vybrané společnosti za ochotu a poskytnutí potřebných materiálů a konzultací.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá dopadem navýšení mezd na kalkulaci vody ve vybrané společnosti. Cílem je vypracovat kalkulaci nákladů po zvýšení mezd a na jejím základě vytvořit novou cenu vody ve vybraném podniku.

Teoretická část se zabývá pracovněprávními vztahy, odměňováním, kalkulací nákladů a tvorbou ceny. Praktická část obsahuje popis společnosti, materiály od společnosti, postup výpočtu a tvorby čtyř verzí kalkulací, kde jsou zahrnuty zvýšené mzdy o 3 % a 15,1 %.

Výsledkem jsou navržené ceny vody v různém rozmezí. Po zhodnocení vyšlo, že všechny tyto ceny jsou reálné a zvýšení mezd zaměstnanců by bylo možné. Ovšem kvůli působení dalších vlivů by toto rozhodnutí společnost musela velmi pečlivě zvážit a projednat s městy.

Annotation

Title: Impact of the wage increase on water costing in the selected company

This bachelor thesis deals with the impact of wage increases on water costing in a selected company. The goal is to make a cost calculation after the wage increase and on this basis to create a new water price in the selected company.

The theoretical part deals with labour relations, reward, cost calculation and pricing. The practical part includes a description of the company, the company's materials, the calculation procedure and the development of four versions of the costing, where wage increases of 3 % and 15.1 % are included.

This results in water prices in various ranges. After evaluation, it came out that all of these prices were realistic and an increase in employee wages would be possible. However, due to other factors, the company would have to consider this decision very carefully and discuss it with the cities.

Obsah

1. Úvod	1
1.1 Cíl práce	1
1.2 Metodika zpracování	1
2. Pracovněprávní vztahy a odměňování	3
2.1 Pracovní poměr	3
2.1.1 Vznik pracovního poměru	3
2.1.2 Změna pracovního poměru	4
2.1.3 Skončení pracovního poměru.....	5
2.2 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	8
2.2.1 Dohoda o provedení práce.....	9
2.2.2 Dohoda o pracovní činnosti.....	9
2.3 Pracovní doba.....	9
2.3.1 Práce přesčas	10
2.3.2 Noční práce	10
2.4 Odměňování.....	11
2.4.1 Mzda, plat a odměna z dohody	11
2.4.2 Minimální mzda	11
2.4.3 Zaručená mzda	11
3. Kalkulace nákladů a tvorba cen.....	13
3.1 Náklady.....	13
3.2 Členění nákladů	13
3.2.1 Druhové členění	13
3.2.2 Účelové členění.....	14
3.2.3 Členění podle závislosti na objemu výkonů.....	15
3.2.4 Kalkulační členění	16

3.3 Kalkulace.....	17
3.3.1 Druhy kalkulací	17
3.3.2 Metody přiřazování nákladů.....	19
3.3.3 Kalkulační vzorce	21
3.4 Cena.....	24
3.5 Faktory ovlivňující cenu.....	25
3.5.1 Externí faktory.....	25
3.5.2 Interní faktory	26
3.6 Metody stanovení cen	26
3.6.1 Cena orientovaná na náklady	27
3.6.2 Cena orientovaná na poptávku	27
3.6.3 Cena orientovaná na konkurenci	27
3.6.4 Cena podle vnímání hodnoty zákazníky.....	27
3.7 Cenové strategie.....	28
3.7.1 Strategie vysoké ceny	28
3.7.2 Strategie dobré hodnoty.....	28
3.7.3 Ekonomická strategie	28
3.7.4 Penetrační strategie	28
3.7.5 Strategie sbírání smetany	29
4. Popis vybraného podniku	30
4.1 Mzdové údaje společnosti	31
5. Kalkulace vody	33
6. Vlastní kalkulace.....	41
7. Shrnutí výsledků.....	53
8. Závěry a doporučení	55
9. Seznam použitých zdrojů	56

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka 1 Zaručená mzda 2022 a 2023 [4]	12
Tabulka 2 Hodinová zúčtovací sazba 2022	32
Tabulka 3 Hodinová zúčtovací sazba 2023	32
Tabulka 4 Průměrné mzdy	32
Tabulka 5 Obsah položek kalkulačního vzorce [15]	35
Tabulka 6 Kalkulace 1 pro rok 2022 a 2023	37
Tabulka 7 Kalkulace 2 pro rok 2022 a 2023	39
Tabulka 8 Hodinová zúčtovací sazba 2023 - navýšení o 15,1 %	41
Tabulka 9 Hodinová zúčtovací sazba 2023 - navýšení o 3 %	41
Tabulka 10 Odpracované hodiny pro kalkulaci 1 a 2	41
Tabulka 11 Výpočet mezd do kalkulace 1.1	42
Tabulka 12 Výpočet mezd do kalkulace 2.1	42
Tabulka 13 Výpočet mezd do kalkulace 1.2	42
Tabulka 14 Výpočet mezd do kalkulace 2.2	43
Tabulka 15 Mzdy THP ve výrobní režii z kalkulací 2022	43
Tabulka 16 Mzdy THP ve správní režii z kalkulací 2022	43
Tabulka 17 Velikost výrobní režie do kalkulací 2023	44
Tabulka 18 Velikost správní režie do kalkulací 2023	44
Tabulka 19 Kalkulace 1.1 pro rok 2023	46
Tabulka 20 Kalkulace 2.1 pro rok 2023	47
Tabulka 21 Kalkulace 1.2 pro rok 2023	48
Tabulka 22 Kalkulace 2.2 pro rok 2023	50
Tabulka 23 Vliv zvýšení mezd dělníků na mzdy v kalkulaci	51
Tabulka 24 Vliv zvýšení mezd THP na výrobní režii	51
Tabulka 25 Vliv zvýšení mezd THP na správní režii	51
Tabulka 26 Vliv zvýšení mezd na cenu vody	52
Graf 1 Podíly určitých nákladů a zisku na ceně bez DPH	40
Graf 2 Podíly určitých nákladů a zisku na ceně bez DPH, 2023	50
Obrázek 1 Graf variabilních a fixních nákladů [11]	16
Obrázek 2 Organizační struktura společnosti [17]	31

1. Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na kalkulaci vody ve vybrané společnosti po zvýšení mezd. Toto téma jsem si vybrala na základě toho, že mě mzdové účetnictví během studia zaujalo, a proto jsem se mu chtěla věnovat i v mé bakalářské práci. Zároveň mi přišlo jako zajímavé téma i kalkulace ceny vody, a tak jsem se rozhodla tyto dvě oblasti spojit.

Snad každý zaznamenal ohromný nárůst inflace během minulého roku. A i přesto, že se v jejím důsledku zvýšily výdaje domácností, mzda tomu nebyla přizpůsobena, neboť to nemusí být v silách zaměstnavatelů o výši inflace navýšit i mzdy. Proto tato práce prozkoumává, jaký vliv by mělo zvýšení mezd pracovníků vybrané společnosti o výši inflace na cenu vody. Tato cena je totiž regulována, neboť vodu každý potřebuje a je nezbytné zajistit, aby si ji každý mohl dovolit. Proto je pro každý kraj v ČR stanovena sociálně únosná cena vodného a stočného, kterou se vodohospodářské společnosti bez výjimek musí řídit.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. První část je teoretická a obsahuje dvě kapitoly. Kapitola 2 popisuje pracovněprávní vztahy a odměňování a kapitola 3 je zaměřena na kalkulace nákladů a tvorbu cen, kde jsou zmíněny druhy nákladů, typy kalkulačních vzorců a metody stanovování cen. Druhá, praktická část už se věnuje samotnému sestavení kalkulace po navýšení mezd a vychází z údajů poskytnutých vybranou společností.

1.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je vypracovat kalkulaci nákladů po zvýšení mezd a na jejím základě vytvořit novou cenu vody ve vybraném podniku.

1.2 Metodika zpracování

Pro teoretickou část jsou především použity odborné publikace od různých autorů a je čerpáno ze zákoníku práce z webové stránky. V praktické části jsou využívány důležité podklady poskytnuté sledovanou společností, a to údaje o výši mezd a jejich kalkulace vypracované na rok 2022 a 2023. Na základě těchto podkladů bude provedeno zvýšení mezd, které bude následně uvedeno do podoby, která vstupuje

do samotné kalkulace. Nejvíce se pracuje s procenty, čemuž jsou výpočty k získání údajů přizpůsobeny. Pro výpočty je využíván MS Excel a také osobní konzultace s ekonomickou ředitelkou společnosti.

2. Pracovněprávní vztahy a odměňování

Pracovněprávními vztahy se zabývá zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. „*Tento zákon upravuje právní vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli; tyto vztahy jsou vztahy pracovněprávními.*“ [2, § 1 písm. a] Závislou prací se rozumí pracovní poměr, dohoda o pracovní činnosti a dohoda o provedení práce. Je to tedy práce vykonávaná ve vztahu nadřízeného zaměstnavatele a podřízeného zaměstnance za mzdu, plat či odměnu za práci a na odpovědnost zaměstnavatele. [2, § 2] Pracovní vztah vzniká uzavřením smlouvy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem.

Zaměstnavatelem je fyzická osoba s oprávněním podnikat nebo osoba samostatně výdělečně činná. Dále to může být občan zaměstnávající druhého občana v pracovním poměru, právnická osoba, obec či stát. Zaměstnancem se stává pouze fyzická osoba, která dosáhla 15 let věku a dokončila povinnou školní docházku. Tato osoba je způsobilá k pracovněprávním vztahům. [6]

2.1 Pracovní poměr

2.1.1 Vznik pracovního poměru

Pracovní poměr vzniká mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem na základě pracovní smlouvy nebo jmenováním na vedoucí pracovní místo. Ovšem před samotným vznikem musí být zaměstnanec obeznámen s pracovními podmínkami, právy a povinnostmi a s podmínkami odměňování. [1]

Pracovní smlouva se uzavírá písemně a musí obsahovat tyto náležitosti – druh práce, místo výkonu práce a den nástupu do práce. [2, § 34] „*Pracovní poměr vzniká dnem, který byl sjednán v pracovní smlouvě jako den nástupu do práce.*“ [1, str. 24] „*Aniž by to bylo mezi smluvními stranami dohodnuto, umožňuje zákoník práce zaměstnavateli od pracovní smlouvy odstoupit, jestliže zaměstnanec nenastoupí ve sjednaný den do práce, aniž by mu v tom bránila překážka v práci nebo se zaměstnavatel nedozví do týdne o této překážce.*“ [1, str. 24]

Pracovní poměr může být sjednán buď na dobu určitou nebo na dobu neurčitou. Na dobu určitou trvá maximálně 3 roky a může být dvakrát opakován. V případě, že pracovní poměr trvá na základě smlouvy méně než 3 roky, může být i prodloužen.

Nejedná se pouze o dobu vymezenou časem, ale i o vykonání určité práce, po jejímž provedení pracovní poměr zaniká.

S pracovněprávním vztahem jsou pro zaměstnavatele i zaměstnance spojeny následující povinnosti: *„Zaměstnavatel je povinen přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, platit mu za vykonanou práci mzdu nebo plat, vytvářet podmínky pro plnění jeho pracovních úkolů a dodržovat ostatní pracovní podmínky stanovené právními předpisy, smlouvou nebo stanovené vnitřním předpisem;*

zaměstnanec je povinen podle pokynů zaměstnavatele konat osobně práce podle pracovní smlouvy v rozvržené týdenní pracovní době a dodržovat povinnosti, které mu vyplývají z pracovního poměru.“ [1, str. 30]

V pracovní smlouvě může být stanovena zkušební doba, která trvá maximálně 3 měsíce od vzniku pracovního poměru. V případě vedoucího pracovníka může tato doba být až 6 měsíců. [2, § 35 odst. 1] *„Zkušební dobu je možné sjednat nejpozději v den, který byl sjednán jako den nástupu do práce, nebo v den, který byl uveden jako den jmenování na pracovní místo vedoucího zaměstnance.“* [2, § 35 odst. 3]

2.1.2 Změna pracovního poměru

Změna může nastat pouze souhlasem obou smluvních stran, tedy zaměstnavatele a zaměstnance.

„Ke změnám pracovního poměru dochází z těchto důvodů:

- (1) jmenování na vedoucí pracovní místo;*
- (2) převedení na jinou práci;*
- (3) pracovní cesty;*
- (4) přeložení.“* [1, str. 30]

Zaměstnavatel musí zaměstnance převést na jinou práci na základě lékařského posudku, pravomocného rozhodnutí soudu nebo na žádost těhotné zaměstnankyně. [2, §41 odst. 1] Dále zaměstnavatel může zaměstnance převést na jinou práci, *„bylo-li proti zaměstnanci zahájeno trestní řízení pro podezření z úmyslné trestné činnosti spáchané při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním ke škodě na majetku zaměstnavatele, a to na dobu do pravomocného skončení trestního řízení.“* [2,

§ 41 odst. 2 písm. b) V § 41 zákoníku práce je také uvedeno, že převedení na jinou práci je možné, pokud dal zaměstnavatel pracovníkovi výpověď z důvodu nesplnění předpokladů pro výkon sjednané práce ze strany zaměstnance, nebo pro porušení povinností, které má zaměstnanec k vykonávané práci. V případě snahy o odvrácení mimořádné události (živelná pohroma, zmírnění následků nehody) může zaměstnavatel zaměstnance převést i bez jeho souhlasu na dobu, která je nezbytně nutná.

„Pracovní cestou se rozumí časově omezené vyslání zaměstnance zaměstnavatelem k výkonu práce mimo sjednané místo výkonu práce. Zaměstnavatel může vyslat zaměstnance na dobu nezbytné potřeby na pracovní cestu jen na základě dohody s ním. Zaměstnanec na pracovní cestě koná práci podle pokynů vedoucího zaměstnance, který ho na pracovní cestu vyslal.“ [2, § 42]

Co se týče přeložení, § 43 zákoníku práce říká, že je možné zaměstnance přeložit do jiného místa výkonu práce pouze s jeho souhlasem, a je-li to opravdu nutné. Jeho práci dále řídí vedoucí pracovník toho místa, kam byl zaměstnanec přeložen.

2.1.3 Skončení pracovního poměru

„Pracovní poměr může být rozvázán jen

- a) dohodou,*
- b) výpovědí,*
- c) okamžitým zrušením,*
- d) zrušením ve zkušební době.“ [2, § 48 odst. 1]*

Pracovní poměr může skončit dohodou tehdy, když se zaměstnavatel se zaměstnancem na ukončení písemně dohodnou. Pracovní vztah končí sjednaným dnem. Důvod ukončení musí být uveden v případě, kdy to zaměstnanec požaduje.

Jestliže je pracovní poměr ukončen výpovědí, musí mít písemnou formu a být doručena druhé straně, ať už ji posílá zaměstnavatel zaměstnanci, či naopak. Zaměstnanec může dát výpověď z jakéhokoli důvodu, i bez jeho uvedení.
„Zaměstnavatel však může dát výpověď zaměstnanci pouze z těchto důvodů:

- (1) ruší-li nebo přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část;*

- (2) *stane-li se zaměstnanec nadbytečným vzhledem k rozhodnutí zaměstnavatele nebo příslušného orgánu o změně jeho úkolů či technického vybavení, o snížení stavu jeho zaměstnanců za účelem zvýšení efektivnosti práce nebo o jiných organizačních změnách;*
- (3) *pozbyl-li zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku vydaného zařízením závodní preventivní péče nebo rozhodnutím příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dlouhodobě způsobilost konat dále dosavadní práci, nebo ji nesmí konat pro pracovní úraz, pro onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném závazným posudkem příslušného orgánu hygienické služby nejvyšší přípustné expozice;*
- (4) *nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce nebo nesplňuje-li bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon této práce; spočívá-li nesplňování těchto požadavků v neuspokojivých pracovních výsledcích, lze zaměstnanci z tohoto důvodu dát výpověď jen tehdy, jestliže byl zaměstnavatelem v době posledních 12 měsíců písemně vyzván k jejich odstranění a v přiměřené době je neodstranil;*
- (5) *jsou-li u zaměstnance dány důvody, pro které by s ním zaměstnavatel mohl okamžitě zrušit pracovní poměr, nebo pro závažné porušení pracovní kázně; pro soustavné méně závažné porušení kázně lze dát zaměstnanci výpověď, jestliže byl v době posledních 6 měsíců v souvislosti s porušením pracovní kázně písemně upozorněn na možnost výpovědi;*
- (6) *porušil-li zaměstnanec zvláště hrubým způsobem jinou povinnost zaměstnance (podle §301a ZP), tj. nedodržel stanovený režim dočasně práce neschopného pojištěnce v době prvních 14 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti, pokud jde o povinnost zdržovat se v době dočasné pracovní neschopnosti v místě pobytu a dodržovat dobu a rozsah povolených vycházek podle zákona o nemocenském pojištění.“ [1, str. 34-35]*

Ve výpovědi je uvedena výpovědní doba, po jejímž uplynutí pracovní poměr končí. Tato doba musí trvat nejméně 2 měsíce a začíná 1. den následujícího měsíce po

doručení výpovědi. [2, § 51] Zaměstnanec je zákonem chráněn proti výpovědi, jestliže je dočasně neschopný práce na základě lékařského potvrzení, při výkonu vojenského cvičení či veřejné funkce, během těhotenství a mateřské dovolené zaměstnankyně, nebo v době, kdy poskytuje dlouhodobou péči v případech podle zákona o nemocenském pojištění. [2, § 53]

Okamžitým zrušením pracovní poměr skončí pouze z výjimečných důvodů a může tak učinit zaměstnavatel i zaměstnanec. Musí být dodržena písemná forma s uvedením důvodu a musí to být včas doručeno. [1]

„Zaměstnavatel může výjimečně pracovní poměr zrušit jen tehdy,

a) byl-li zaměstnanec pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu delší než 1 rok, nebo byl-li pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin spáchaný při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na dobu nejméně 6 měsíců,

b) porušil-li zaměstnanec povinnost vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem.“ [2, § 55 odst. 1]

Zaměstnavatel může takovýmto způsobem pracovní poměr zrušit do 2 měsíců ode dne zjištění důvodu, nejpozději do roka od vzniku tohoto důvodu. [2, § 58] Okamžité zrušení pracovního poměru se nevztahuje na zaměstnankyně, které jsou těhotné nebo na mateřské dovolené, a na zaměstnankyně a zaměstnance čerpající rodičovskou dovolenou. [2, § 55]

„Zaměstnanec může pracovní poměr okamžitě zrušit jen, jestliže,

a) podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, nemůže dále konat práci bez vážného ohrožení svého zdraví a zaměstnavatel mu neumožnil v době 15 dnů ode dne předložení tohoto posudku výkon jiné pro něho vhodné práce, nebo

- b) zaměstnavatel mu nevyplatil mzdu nebo plat nebo náhradu mzdy nebo platu anebo jakoukoli jejich část do 15 dnů po uplynutí období splatnosti.“ [2, § 56 odst. 1]*

Takovému zaměstnanci musí zaměstnavatel vyplatit náhradu mzdy nebo platu, která odpovídá průměrnému výdělku v délce výpovědní lhůty. [2, § 56]

Dalším způsobem, jak může být pracovní poměr ukončen, je zrušení ve zkušební době. Opět je provedeno písemnou formou, ale důvod může být jakýkoli nebo nemusí být uveden. Dnem doručení končí pracovní poměr. Je-li zaměstnanec v prvních 14 dnech zkušební doby dočasně pracovně neschopný, nesmí být pracovní poměr zrušen.

2.2 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Kromě pracovního poměru může pracovněprávní vztah vzniknout i na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Zpravidla se sjednávají kvůli práci menšího rozsahu nebo kvůli příležitostně a nepravidelně se vyskytující práci. Tyto dohody lze uzavřít s osobami, které jsou bez zaměstnání, nebo i s těmi, které již jsou v pracovním poměru. Právo zaměstnance spočívá v tom, že smí být sjednaná dovolená či důležité osobní překážky v práci.

„Není-li sjednán způsob zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti, je možné ho zrušit

- a) dohodou smluvních stran ke sjednanému dni,*
- b) výpovědí danou z jakéhokoli důvodu nebo bez uvedení důvodu s patnáctidenní výpovědní dobou, která začíná dnem, v němž byla výpověď doručena druhé smluvní straně, nebo*
- c) okamžitým zrušením; okamžité zrušení právního vztahu založeného dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti však může být sjednáno jen pro případy, kdy je možné okamžitě zrušit pracovní poměr.“ [2, § 77 odst. 4]*

2.2.1 Dohoda o provedení práce

Dohoda o provedení práce musí mít písemnou formu a uvedenou dobu trvání dohody. Také je stanoven rozsah práce, který nesmí překročit 300 hodin v kalendářním roce, a platí, že se neodvádí zdravotní ani sociální pojištění, jestliže odměna za práci nepřekročila 10 000 Kč měsíčně. [2, § 75]

2.2.2 Dohoda o pracovní činnosti

Tato dohoda může být uzavřena i v případě, že v kalendářním roce nebude překročen rozsah práce ve výši 300 hodin. Rozsah práce nesmí překročit v průměru polovinu stanovené týdenní doby, a to po celou dobu trvání dohody, nejdéle 52 týdnů za období. Dohoda o pracovní činnosti také musí být písemná a musí obsahovat sjednanou práci, sjednaný rozsah pracovní doby a dobu, na kterou se dohoda uzavírá. [2, § 76]

2.3 Pracovní doba

„Pracovní doba je doba, v níž je zaměstnanec povinen vykonávat pro zaměstnavatele práci, a doba, v níž je zaměstnanec na pracovišti připraven k výkonu práce podle pokynů zaměstnavatele.“ [2, § 78 odst. 1 písm. a] Týdenní pracovní doba je zpravidla 40 hodin týdně. Existují výjimky, kdy je týdenní pracovní doba kratší – u pracovníků v podzemí při těžbě uhlí, rud a nerudných surovin a u zaměstnanců s třísměnným či nepřetržitým pracovním režimem činí 37,5 hodiny týdně, a u dvousměnného pracovního režimu je to 38,75 hodiny týdně. Takto zkrácená pracovní doba je sjednána v kolektivní smlouvě nebo ve vnitřním předpisu. Dále platí, že zaměstnanec mladší 18 let nesmí mít pracovní směnu delší než 8 hodin denně a v případě více pracovněprávních vztahů nesmí pracovní doba překročit 40 hodin týdně. [6]

Podle zákoníku práce, konkrétně se jedná o § 84, je pracovní doba stanovena zaměstnavatelem, který písemně vypracuje pracovní rozvrh, se kterým musí být zaměstnanec seznámen nejdéle 2 týdny před začátkem rozvrhovaného období.

Zaměstnanec si se svolením zaměstnavatele může sjednat pružnou pracovní dobu, která by vyhovovala jeho individuálním potřebám. Zaměstnavatel stanoví základní pracovní dobu, během které musí být zaměstnanec na pracovišti, a zaměstnanec si

dále stanoví začátek a konec volitelné pracovní doby. Při tomto rozvržení musí zaměstnanec naplnit průměrnou týdenní pracovní dobu, přičemž během jedné směny nesmí přesáhnout 12 hodin.

S pracovní dobou souvisí i přestávka v práci na jídlo a oddech, která zaměstnanci náleží nejdéle po 6hodinové nepřetržité práci. Zaměstnanci mladšímu 18 let musí tuto přestávku zaměstnavatel poskytnout již po 4,5 hodinách. V obou případech musí trvat nejméně 30 minut a nezapočítává se do pracovní doby. Jde-li o práci, kde není možné přerušit provoz, přesto musí být zajištěna doba na jídlo a oddech, a ta se do pracovní doby započítává stejně jako bezpečnostní přestávka. Je možné přestávku rozdělit na více částí, kdy alespoň jedna z nich musí trvat nejméně 15 minut. [2, § 88]

2.3.1 Práce přesčas

„Práci přesčas se rozumí práce konaná zaměstnancem na příkaz zaměstnavatele nebo s jeho souhlasem nad stanovenou týdenní pracovní dobu vyplývající z předem stanoveného rozvržení pracovní doby a konaná mimo rámec rozvrhu pracovních směn. Práci přesčas je možné konat jen výjimečně.“ [1, str. 45]

Zaměstnavatel může práci přesčas nařídit pouze z vážných provozních důvodů a nesmí překročit limit 8 hodin týdně a 150 hodin v kalendářním roce. [2, § 93]

„Celkový rozsah práce přesčas nesmí činit v průměru více než 8 hodin týdně v období, které může činit nejvýše 26 týdnů po sobě jdoucích. Jen kolektivní smlouva může vymezit toto období nejvýše na 52 týdnů po sobě jdoucích.“ [2, § 93 odst. 4]

2.3.2 Noční práce

Noční práce trvá od 22. hodiny do 6. hodiny ráno. Při této směně nesmí zaměstnanec pracovat déle než 8 hodin v rámci 24 po sobě jdoucích hodin. Zaměstnavatel má povinnost zajistit lékařské vyšetření zaměstnance pracujícího v noci, vybavit pracoviště prostředky první pomoci a poskytnout sociální zajištění, např. možnost občerstvení. [2, § 94]

2.4 Odměňování

2.4.1 Mzda, plat a odměna z dohody

„Za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody.“ [2, § 109 odst. 1] Jsou sjednány v pracovní smlouvě, vnitřním mzdovým předpisem nebo v kolektivní smlouvě.

„Mzda je peněžité plnění a plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci za práci.“ [2, § 109 odst. 2] Plat je peněžité plnění vyplácené zejména státnímu zaměstnanci za provedenou práci. Odměna za práci je také peněžité plnění, ale na rozdíl od mzdy je poskytnuta na základě dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti. [2, § 109]

2.4.2 Minimální mzda

„Minimální mzda je nejnižší přípustná výše odměny za práci v základním pracovněprávním vztahu podle § 3. Mzda, plat nebo odměna z dohody nesmí být nižší než minimální mzda. Do mzdy a platu se pro tento účel nezahrnuje mzda ani plat za práci přesčas, příplatky za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli.“ [2, § 111 odst. 1]

Minimální mzdu stanovuje vláda nařízením na základě vývoje mezd a spotřebitelských cen. Nařízení je účinné zpravidla od počátku kalendářního roku. Jestliže mzda, plat nebo odměna z dohody je nižší než minimální mzda, zaměstnavatel má povinnost rozdíl doplatit. [2, § 111]

Pro rok 2022 je minimální mzda ve výši 16 200 Kč za měsíc, tedy 96,40 Kč za hodinu. V roce 2023 byl navýšena o 1 100 Kč, činí tedy 17 300 Kč za měsíc, tj. 103,80 Kč za hodinu. [3]

2.4.3 Zaručená mzda

„Zaručenou mzdou je mzda nebo plat, na kterou zaměstnanci vzniklo právo podle zákona, smlouvy, vnitřního předpisu, mzdového výměru nebo platového výměru.“ [2, § 112 odst. 1]

Je zde 8 skupin rozdělených podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce. Mzda na nejnižší úrovni nesmí být menší než minimální mzda. [3]

Skupina	Profese	Zaručená měsíční mzda	
		2022	2023
1.	pomocnice v kuchyni, švadlena drobných úprav, uklízečka, doručovatel zásilek, vrátný, pracovník výkupu lahví	16 200 Kč	17 300 Kč
2.	ochrana objektů, řidič osobních vozů, obsluha čerpací stanice, dělník na stavbě, skladník, popelář, sanitář, školník, domovník, pokojská	17 900 Kč	17 900 Kč
3.	opravář elektrických spotřebičů, kadeřník, prodavač, číšník, strojvedoucí na vedlejších železničních tratích	19 700 Kč	19 700 Kč
4.	zdravotničtí pracovníci pracující pod odborným dohledem, instalatér (složitější práce), tlumočnick, jednání se zahraničními partnery, mzdová účetní, šéfkuchař	21 800 Kč	21 800 Kč
5.	zdravotničtí pracovníci pracující bez odborného dohledu, řidič autobusu pro více než 16 osob, mistr, průzkumník trhu, daňový expert, programátor, správce IT, učitel ve školce, instruktor v autoškole	24 100 Kč	24 100 Kč
6.	programátor (vývoj a návrh systémových komponent), správce sítě (náročnější náplň práce), tvůrce koncepce IT systémů, samostatný projektant rozsáhlých a náročných staveb	26 600 Kč	26 600 Kč
7.	finanční expert, marketingový specialista, IT expert, programátor vyvíjející nové programy, lékař, zubař, farmaceut, vyučující na VŠ	29 400 Kč	29 400 Kč
8.	obchodní ředitel, finanční ředitel, makléř na finančním trhu, vědecký pracovník řešící nové vědeckovýzkumné okruhy, náročné tvůrčí profese (z duševního hlediska)	32 400 Kč	34 600 Kč

Tabulka 1 Zaručená mzda 2022 a 2023 [4]

3. Kalkulace nákladů a tvorba cen

3.1 Náklady

Náklady se definují jako peněžní vyjádření účelově vynaložených prostředků při hospodářské činnosti podniku, které se vztahují k určitému období.

Existuje dvojitý vymezení nákladů – finanční (finanční účetnictví) a vnitropodnikové (manažerské účetnictví). Finanční účetnictví definuje náklady jako úbytek ekonomického prospěchu, tedy snížení aktiv nebo zvýšení závazků, které na konci období vede ke snížení vlastního kapitálu. [7]

„V manažerském účetnictví se naopak vychází z charakteristiky nákladů jako hodnotově vyjádřeného, účelného vynaložení ekonomických zdrojů podniku, účelově souvisejícího s ekonomickou činností.“ [7, str. 52] Účelností je myšleno, že vynaložení nákladů je racionální, a účelové vynaložení znamená, že je zhodnoceno, tedy že ekonomický prospěch je větší než vložené náklady.

Dalším rozdílem je to, že ve finančním účetnictví se náklad projeví až ve chvíli, kdy je tento zdroj vyčerpán. Zatímco vnitropodnikový náklad vznikne hned v okamžiku, kdy je zdroj vynaložen, a často vede ke změně struktury aktiv. [7]

3.2 Členění nákladů

Pro účinné řízení nákladů je třeba si je roztrždit. Ve výkazu zisku a ztráty se náklady dělí na provozní (spotřeba materiálu, odpisy, ...) a finanční (úroky, ...). Další třídění je podle účelu, druhu a podle místa vzniku a odpovědnosti.

3.2.1 Druhovému členění

Jedná se o náklady prvotní a externí, což znamená, že do podniku vstoupily z vnějšího okolí a objevily se tak v daném podniku poprvé. *„Druhovému třídění nákladů je jejich soustředování do stejnorodých skupin spojených s činností jednotlivých výrobních faktorů (materiál, práce, investiční majetek). Toto třídění odpovídá na otázku, co bylo spotřebováno. Mezi základními nákladovými druhy jsou:*

- *spotřeba surovin a materiálu, paliv a energie, provozních látek,*

- *odpisy budov, strojů, výrobního zařízení, nástrojů, nehmotného investičního majetku,*
  - *mzdové a ostatní osobní náklady (mzdy, platy, provize, sociální a zdravotní pojištění),*
  - *finanční náklady (pojistné, placené úroky, poplatky aj.),*
  - *náklady na externí služby (opravy a udržování, nájemné, dopravné, cestovné).*
- [8, str. 81]

Druhové členění nákladů patří mezi nejjednodušší a zároveň nejdůležitější členění. Vychází se z něho při řízení dodávek služeb, zásob a materiálu a zajišťuje rovnováhu mezi zdroji podniku a jejich získáváním od dodavatelů. Při uzavírání smluv s obchodními partnery jsou takto členěné náklady základem pro cenové, platební a dodací podmínky. Pro řízení nákladů a zisku je nutné druhové členění zkombinovat s dalším členěním. [9]

3.2.2 Účelové členění

Účelové členění nákladů je základem pro řízení hospodárnosti vynaložených nákladů. Jak vyplývá již z názvu, jde o třídění nákladů podle toho, za jakým účelem byl náklad vynaložen. Může jít o výrobní náklady, administrativní či náklady jiných pomocných činností. Tyto náklady se dále člení do dvou skupin – technologické náklady a náklady na obsluhu a řízení. [7]

Technologické náklady vznikají použitím technologií ve výrobním procesu nebo jsou to náklady s ní související. Nejčastěji jde o spotřebu materiálu ve výrobě, o mzdu dělníků přímo se podílejících na dané výrobě či o odpisy vztahující se ke konkrétní technologii. [9]

Náklady na obsluhu a řízení jsou takové náklady, které se nepřímou podílejí na výrobě. Slouží k vytvoření, zajištění a udržení podmínek výrobního procesu. Patří sem například náklady na nájem, na energie nebo mzdové náklady zaměstnanců pracujících v administrativě. [9]

Na technologické náklady a náklady na obsluhu navazuje členění na náklady jednicové a režijní. Do jednicových nákladů patří takové technologické náklady, které souvisí s jednotkou výkonu. Řadí se sem například materiál, mzda

zaměstnanci pracujícím na konkrétní výrobě, a další náklady, které je možné přiřadit k jednici.

Režijní náklady jsou náklady na obsluhu a řízení a technologické náklady, které nesouvisí s jednicí, ale jsou potřebné k zajištění procesu výroby.

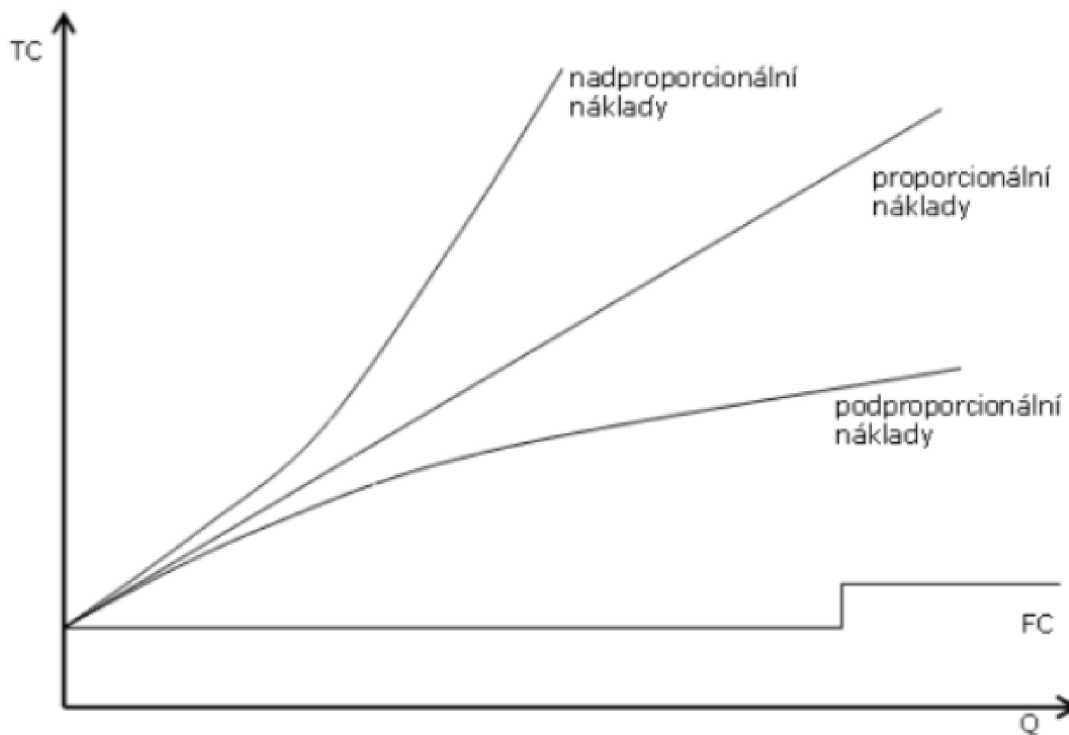
3.2.3 Členění podle závislosti na objemu výkonů

Do tohoto členění spadají náklady variabilní a fixní, které se rozlišují tím, jak se mění v závislosti na změně objemu výkonů. Variabilní náklady jsou na objemu výkonů závislé, takže se zvýšením rostou, a se snížením objemu zase klesají. Na rozdíl od toho fixní náklady zůstávají neměnné. Změny objemu na ně tedy nemají vliv.

Variabilní náklady jsou především jednicové náklady, tedy náklady přímo spojené s jednotou výroby. Mohou být proporcionální, podproporcionální a nadproporcionální. Proporcionální jsou nejdůležitější a nejsnáze stanovitelné. *„Obecně se při řízení těchto nákladů předpokládá, že jsou vyvolané jednotkou výkonu; náklady připadající na tuto jednotku jsou tedy konstantní a jejich celkový objem roste přímo úměrně počtu výkonů.“* [7, str. 86] Podproporcionální, neboli degresivní náklady rostou pomaleji než objem výroby. Naopak, jestliže náklady rostou rychleji než objem výkonů, tak jde o nadproporcionální, nebo taky progresivní náklady.

Fixní náklady jsou *„tzv. kapacitní náklady vyvolané potřebou zajištění podmínek pro efektivní průběh podnikatelského procesu.“* [7, str. 88] Patří tam režijní náklady, které jsou nutné pro správný průběh výrobního procesu. U fixních nákladů se rozlišují dvě skupiny. První z nich jsou takové náklady, které jsou vynaloženy ještě před začátkem procesu podnikání a jsou spojeny s investičním rozhodnutím. Jde o tzv. umrtvené fixní náklady, jelikož je v průběhu procesu již nelze ovlivnit. Druhou skupinu tvoří tzv. vyhnutelné fixní náklady, které vznikají v souvislosti se zajištěním kapacity procesu. Na rozdíl od umrtvených nákladů, vyhnutelné lze omezit snížením kapacity. U fixních nákladů platí, že čím větší je objem výroby, tím menší je jejich podíl na jednotku výkonu a kapacita je lépe využita. Ovšem v určitém bodě objemu se kapacita vyčerpá a podnik musí vynaložit další fixní náklady na rozšíření kapacity. Tím dojde ke skoku v absolutní výši, a pak se fixní náklady vrátí zpět do neměnné roviny.

Na následujícím obrázku 1 jsou v grafu znázorněny variabilní náklady (nadproporcionální, proporcionální, podproporcionální) a fixní náklady v závislosti na objemu výroby (vodorovná osa „Q“) a celkových nákladech (svislá osa „TC“).

Obrázek 1 Graf variabilních a fixních nákladů [11]

3.2.4 Kalkulační členění

Jistým typem účelového členění je kalkulační členění, které přiřazuje náklady k jednotlivým výkonům a říká, na co byly vynaloženy. Toto členění je důležité pro mnoho rozhodovacích úloh, např. jestli je výhodnější výrobek koupit nebo vyrobit. Patří sem dvě skupiny nákladů – přímé a nepřímé. [7]

Do přímých nákladů patří náklady jednicové a takové režijní náklady, které přímo souvisejí s určitým výkonem. „Přímé náklady je možno přiřadit kalkulační jednotci již v okamžiku jejich vynaložení, na základě informací z účetnictví, a to pomocí dělení celkové výše přímých nákladů konkrétním množstvím vytvořených výkonů, kalkulovaným množstvím.“ [9, str. 120]

A nepřímé náklady jsou důležité pro zajištění průběhu výrobního procesu určité skupiny výrobků, ale nejsou vázány ke konkrétnímu výkonu. Řadí se mezi ně většina režijních nákladů a pro jejich přiřazení se využívají určité kalkulační metody.

3.3 Kalkulace

Kalkulace je základní a v současnosti nejpoužívanější nástroj hodnotového řízení. „V nejobecnějším slova smyslu se kalkulací rozumí zjištění nebo stanovení nákladů, marže, zisku, ceny anebo jiné hodnotové veličiny na výrobek, práci nebo službu, na činnost nebo operaci, kterou je třeba v souvislosti s jejich uskutečněním provést, na podnikovou investiční akci nebo na jinak naturálně vyjádřenou jednotku výkonu.“ [7, str. 136]

Kalkulace slouží ke tvorbě vnitropodnikových cen konkrétních výrobků a také je součástí informačního systému podniku, neboť z ní lze sestavit rozpočty nebo například kontrolovat hospodárnost a rentabilitu výkonů. Kalkulace se také využívá v některých rozhodovacích úlohách, kterými jsou rozhodování o změně objemu a struktuře sortimentu, o ceně a ocenění vnitropodnikových výkonů, propočty nákladové náročnosti, a další... [9]

„Metodou kalkulace se rozumí způsob stanovení předpokládané výše, resp. následného zjištění skutečné výše hodnotové veličiny na konkrétní výkon. Obecně je závislá

- *na vymezení předmětu kalkulace;*
- *na způsobu přiřazování (alokace) nákladů předmětu kalkulace;*
- *na struktuře nákladů, ve které se zjišťují nebo stanovují náklady na kalkulační jednici.“* [7, str. 136]

Předmětem kalkulace mohou být všechny druhy interních i externích výkonů vytvořených podnikem. Patří sem pojmy kalkulační jednice a kalkulované množství. Kalkulační jednice, ke které se přiřazují náklady, je konkrétní výkon v určité kvalitě a měrné jednotce a je vymezený druhem. Počet kalkulačních jednic, pro které se stanovují celkové náklady, se označuje kalkulované množství.

3.3.1 Druhy kalkulací

Tak jako má kalkulace více využití, má i více druhů, které se liší obsahem, strukturou a časovým horizontem. Objevují se zde tedy kalkulace z hlediska doby sestavování, z hlediska struktury a z hlediska úplnosti nákladů.

Kalkulace z hlediska doby sestavování

Kalkulace z hlediska doby sestavování se člení na předběžnou a výslednou kalkulaci. Předběžná kalkulace vzniká ve fázi plánování, tedy před zahájením výrobního procesu. Patří sem operativní, plánová a propočtová kalkulace. V operativní kalkulaci jsou vyjádřeny náklady podle konkrétních technologických a konstrukčních podmínek činnosti. Sestavuje se buď na celé období (nejčastěji rok), nebo jako neměnná kalkulace dílčích období. Plánová kalkulace souvisí s plánovanými normami na dané období a náklady, které by měly být na splnění norem použity. Při sestavování by měly být zohledněny možné změny, které mohou během plánovaného období nastat. Stejně jako operativní kalkulace, i plánová může být sestavena na celé nebo dílčí období. Poslední kalkulace v této skupině je propočtová. Vzniká ve fázi výzkumu a přípravy nové výroby, kdy dosud nebyly známé potřebné informace ohledně norem. Stanovuje limit nákladů pro útvar technické přípravy výroby a zjišťuje, zda bude nový výrobek pro podnik ziskový. Výsledná kalkulace se sestavuje po provedení výkonu, kdy jsou známé skutečné vynaložené náklady, a tak slouží jako podklad pro kontrolu hospodárnosti výroby. [8]

Kalkulace z hlediska struktury

Tento druh kalkulace se sestavuje jako postupná kalkulace nebo průběžná. Využívá se především ve stupňovité výrobě, kde výrobek prochází několika fázemi. V postupné kalkulaci jsou uvedeny vlastní náklady na výrobu polotovarů v předcházejících fázích. Na rozdíl od toho v průběžné se položka „polotovary vlastní výroby“ nevyskytuje a vlastní náklady se tedy objevují v členění kalkulačního vzorce. [8]

Kalkulace z hlediska úplnosti nákladů

V této kalkulaci se rozlišují kalkulace úplných nákladů, kde jsou zahrnuty všechny náklady, a kalkulace neúplných nákladů, které obsahují variabilní náklady a příspěvek na úhradu nákladů fixních a zisku. Součástí kalkulace úplných nákladů jsou tedy jak variabilní, tak fixní náklady, se kterými se ovšem pojí několik problémů. Jelikož jsou fixní náklady nejdříve

přiřazeny k výkonům na základě jejich předpokládaného objemu, ale zpětně jsou pak uhrazeny skutečně prodanými výkony, vzniká v účetnictví rozdíl mezi skutečnými a uznanými fixními náklady, což má za následek znesnadnění přiřazení odchylek podle odpovědnosti za vznik. Dále podávají matoucí informace v řadě rozhodovacích úloh jako je například stanovení cen prodávaných výrobků. Charakteristika fixních nákladů je taková, že jsou neměnné a s růstem objemu výroby jejich podíl na jednotku klesá. Z toho vyplývá, že klesají i průměrné plné náklady na kalkulační jednici, což může být při stanovování ceny na jednotku problém. [7]

Protože fixní náklady v předchozím druhu kalkulace komplikují řadu rozhodování, vznikla kalkulace neúplných nákladů, která ke kalkulační jednici přiřazuje pouze variabilní náklady. Fixní náklady zahrnuje pouze tehdy, pokud jsou přímo vyvolány určitým výrobkem a lze je k němu tedy přiřadit. Jinak jsou považovány za náklady nutné k chodu podniku a přihlíží se k nim až na konci období ve výsledku hospodaření. *„Z toho ovšem vyplývá, že u jednotlivých druhů výrobků se nezjišťuje zisk, ale pohlíží se na něj jako na výsledek činnosti podniku jako celku. Za přispívání k tvorbě výsledku hospodaření podniku se považuje rozdíl prodejní ceny výrobku a jeho variabilních nákladů zvaný příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku.* [8, str. 118]

3.3.2 Metody přiřazování nákladů

Nepřímé náklady nejsou na rozdíl od přímých přiřazeny ke kalkulační jednici, a proto je na jejich přiřazení možno použít některou z následujících metod:

- a) kalkulace dělením – prostá, s poměrovými čísly,
- b) kalkulace přirážková – sumační, diferencovaná.

Všechny metody hledají příčinný vztah mezi náklady a výkony. Existuje princip příčinné souvislosti, kdy nepřímé náklady souvisí s tvorbou konkrétních výkonů. Pokud tam ale tato souvislost není, využívá se princip únosnosti, který se stanovuje na základě toho, kolik nákladů daný výkon v prodejní ceně unese. [9]

Kalkulace prostým dělením je nejjednodušší metodou a používá se tehdy, jedná-li se o jeden druh výrobku nebo výrobky stejně náročné na výrobu. V tomto případě se všechny náklady sečtou a vydělí se počtem kalkulačních jednic.

Jestliže jde o různé druhy výrobků, které jsou vyráběny ze stejných základních surovin, liší se tedy pouze např. velikostí, barvou, tvarem, bývá používána kalkulace dělením s poměrovými čísly. K jednotlivým druhům se přiřadí poměrová čísla vyjadřující poměr hmotnosti, spotřeby času na výrobu apod. a těmi se vynásobí počet výrobků daného druhu. Tím vzniknou přepočtené jednice, které se sečtou a vydělí se jimi celkové nepřímé náklady, čímž se zjistí náklady na jednotku základního výrobku. Ty se vynásobí poměrovými čísly ostatních druhů výrobků a tím se vypočítají i jejich náklady na jednotku. [8, 10]

Přirážková metoda se používá, pokud jde o různorodou výrobu. Nepřímé náklady se pak k jednotlivým výkonům přiřazují pomocí rozvrhové základny a přirážky. *„Přirážka je stanovena buď procentem, které zjistíme jako podíl režijních nákladů na nákladový druh zvolený za rozvrhovou základnu, nebo sazbou, kterou vypočteme jako podíl režijních nákladů na jednotku naturální rozvrhové základny.“* [8, str. 108] Rozlišují se tedy dvě metody – sumační a diferencovaná. V sumační metodě se ke zjištění přirážky využívá vztah mezi nepřímými náklady a jedinou rozvrhovou základnou. Předpokladem je, že nepřímé náklady jsou přímo úměrné jedné veličině, která byla stanovena jako rozvrhová základna, tedy např. hodina práce, spotřeba materiálu. Více využívaná je ale diferencovaná přirážková kalkulace, která používá různé rozvrhové základny na základě jejich příčinného vztahu s náklady. [9]

Rozvrhové základny jsou hodnotové (peněžní) nebo naturální. U hodnotové základny je přirážka vyjádřena procentem ve vztahu ke zvolené základně. *„Předností peněžních základen je jejich snadné a přesné zjišťování, ale jejich podstatným nedostatkem je slabý příčinný vztah mezi oceněním v rozvrhové základně a vývojem nepřímých nákladů ve vztahu ke struktuře výkonů (např. výše nákladů na přepravu materiálu příčinně nesouvisí s cenou přepravovaného materiálu nebo náklady na zajištění pracovního místa nesouvisí se mzdou pracovníka apod.).“* [9, str. 126]

Naturální základna má sazbu nepřímých nákladů, která je vyjádřena v peněžních jednotkách na naturální jednotku základny. Nepůsobí na ně cenové vlivy, a tak nepodléhají tak častým změnám jako hodnotová základna. Avšak jejich zjišťování je složitější. Vybírají se na základě zkušeností nebo technicko-ekonomických rozborů. Nejčastějšími rozvrhovými základnami u této metody jsou hodiny práce a strojové

hodiny. Jestliže je možné přiřadit objem výroby ke konkrétnímu pracovníkovi a jeho vynaložený čas souvisí s využitím stroje, je vhodné použít jako rozvrhovou základnu hodiny práce. Strojové hodiny se používají nejčastěji v automatizované výrobě, kdy lze měřit pracnost výkonů na každém stroji a je možné stanovit náklady provozu a odpisy stroje. V případě, kdy je nemožné nebo příliš obtížné použít předchozí dvě rozvrhové základny, využije se množství zpracovávaného materiálu. [9]

3.3.3 Kalkulační vzorce

Náklady mohou mít v kalkulaci různou strukturu, a proto existuje několik kalkulačních vzorců. Ty ovšem nemusí být nutnou formou pro vytvoření kalkulace, ale jen jakousi předlohou, kterou si každý podnik individuálně upraví podle svých potřeb.

Typový kalkulační vzorec

Tento vzorec je považován za tradiční vzorec, ovšem vykazování podle něho bylo velice obtížné. Skládá se totiž z položek, které mohou pokaždé zahrnovat jiné dílčí náklady v závislosti na podniku a jeho výrobní činnosti. Jeho struktura je následující: [7, str. 151]

1. Přímý materiál
2. Přímé osobní náklady
3. Ostatní přímé náklady
4. Výrobní (provozní) režie

Vlastní náklady výroby (provozu)

5. Správní režie

Vlastní náklady výkonu

6. Prodejní náklady

Úplné vlastní náklady výkonu

7. Zisk/ztráta

Cena výkonu (základní)

Retrográdní kalkulační vzorec

V retrográdním kalkulačním vzorci je vyjádřen rozdíl mezi kalkulací nákladů a kalkulací ceny, který spočívá v odlišné tvorbě obou kalkulací.

Kalkulace ceny se stanovuje s ohledem na zisk či jiný přínos, který zajistí podniku výnosnost. Dále se zohledňuje tržní cena a schopnost podniku jí dosáhnout na základě vlastností výrobků, konkurence a jiných podmínek. Tato kalkulační pak může sloužit jako podklad pro rozhodování o vstupu na trh s daným výrobkem.

Kalkulace nákladů pak zobrazuje reálnou úroveň dosažitelné hospodárnosti a ziskovosti výrobků, což opět slouží jako důležitý zdroj informací pro podnik.

Retrográdní kalkulační vzorec tedy vychází především z ceny a zisk se vypočítá jako rozdíl mezi cenou a náklady. Takový vzorec pak vypadá takto: [7, str. 154]

Základní cena výkonu

- Dočasná cenová zvýhodnění
  - Slevy zákazníkům (sezónní, množstevní)
-

Cena po úpravách

- Náklady
-

Zisk

Kalkulační vzorec odděluje fixní a variabilní náklady

Jak už vyplývá z názvu, tento kalkulační vzorec vychází ze struktury nákladů. Vykazují se tedy zvlášť variabilní a zvlášť fixní náklady a kalkulační je tak významným zdrojem informací pro řešení rozhodovacích úloh. Vychází z ní další dva kalkulační vzorce, které ji rozvíjejí, a to Dynamická kalkulační a Kalkulační se stupňovitým rozvrstvením fixních nákladů. Základní podoba je následující: [7, str. 154]

Cena po úpravách

- Variabilní náklady výrobku (přímé náklady, variabilní režie)
-

Marže (krycí příspěvek)

- Fixní náklady v průměru připadající na výrobek
-

Zisk v průměru připadající na výrobek

Dynamická kalkulace

V dynamické kalkulaci se náklady člení na přímé a nepřímé a podle fází reprodukčního procesu. Kromě informačního charakteru, které mají i předešlé kalkulační vzorce, odpovídá na otázku, jaký vliv mají změny objemu výkonů na náklady v jednotlivých fázích. Tento vzorec může být v následující podobě: [7, str. 155]

Přímé (jednicové náklady)

Ostatní přímé náklady – variabilní

– fixní

Přímé náklady celkem

Výrobní režie – variabilní

– fixní

Vlastní náklady výroby

Přímé prodejní náklady – variabilní

– fixní

Prodejní režie – variabilní

– fixní

Vlastní náklady výkonu

Správní režie

Úplné vlastní náklady výkonu

Kalkulace se stupňovitým rozvrstvením fixních nákladů

Tato kalkulace vychází z kalkulace variabilních nákladů s tím rozdílem, že fixní náklady zde nejsou brány jako nedělitelný celek. Člení se podle druhu výkonu, kterým byly fixní náklady vyvolány, a také podle vztahu k jednotlivým výkonům. Vzorec kalkulace se stupňovitým rozvrstvením fixních nákladů může vypadat takto: [7, str. 156]

Cena po úpravách

Variabilní náklady výrobku (přímé náklady, variabilní režie)

Marže I

- Fixní náklady (jednoho druhu) výkonu

Marže II

- Fixní náklady skupiny výkonů

Marže III

- Fixní náklady střediska

Marže IV

- Fixní náklady podniku

Zisk (ztráta) v průměru připadající na výrobek

Kalkulace relevantních nákladů

Tato kalkulace stupňovitě rozvrstvuje fixní náklady podle vztahu k peněžním tokům. Používá se, je-li členění fixních nákladů nestejnorodé jak z hlediska příčinného vztahu k výkonům, tak podle náročnosti na peněžní výdaje. Využití najde zejména ve dvou typech úloh, a to při optimalizaci sortimentu na existující kapacitě a při úvahách o dolním limitu ceny. V prvním případě se na základě vztahu fixních nákladů a výdajů rozlišují umrtvené a vyhnutelné náklady. Druhý typ rozhodovací úlohy využívá strukturu kalkulačního vzorce se stupňovitým rozvrstvením fixních nákladů, ovšem je zde podrobnější dělení podle vlivu na peněžní toky. [7, str. 156-157]

3.4 Cena

Cena patří do marketingového mixu a jako jediná z položek přináší podniku výnosy. „Cena je vyjádřením hodnoty produktu. V ceně se odrážejí zájmy dvou subjektů trhu, tj. prodávajících a kupujících. Ceny jsou z hlediska prostoru kontrolovány trhem, firmou a mohou být kontrolovány státem.“ [12, str. 270]

Cenová politika je důležitou součástí politiky celého podniku. Mezi její cíle patří návratnost investice, dosažení stanoveného tržního podílu a objemu tržeb, získávání a udržení zákazníků. V rámci cenové politiky se stanovují ceny nových produktů, mění se ceny stávajících produktů v závislosti na změnách tržních podmínek nebo struktury nákladů. Jde tedy o cenové rozhodování, které patří mezi nejvýznamnější činnosti podniku, neboť ovlivňuje úspěšnost podniku a jeho existenci. [12]

Pro správné stanovení ceny jsou důležité informace, jejichž získávání patří mezi úkoly marketingu. Tyto informace se týkají především toho, jakou částku jsou zákazníci ochotni za daný produkt zaplatit a jaké ceny mají konkurenční firmy. Tím je stanovena horní hranice ceny. Kromě průzkumu trhu je nutné vzít v úvahu i kalkulaci nákladů, na základě které se stanoví dolní hranice ceny, tedy taková cena, při které jsou uhrazeny náklady výrobce vynaložené na daný produkt. Vznikne tak cena výhodná jak pro výrobce, tak pro zákazníky.

3.5 Faktory ovlivňující cenu

Na cenu působí externí a interní faktory, které se musí brát při stanovení ceny na vědomí.

3.5.1 Externí faktory

Mezi externí faktory patří charakter trhu a poptávky, konkurence a zákazníci.

Trh, kde existuje čistá konkurence, je tvořen mnoha kupujícími a prodávajícími, kteří cenu téměř neovlivňují. V monopolistické konkurenci se produkty liší například kvalitou nebo vyhotovením a na základě toho jsou stanoveny rozdílné ceny, které jsou kupující ochotni zaplatit. Trh s oligopolistickou konkurencí je charakteristický tím, že se na něm vyskytuje několik prodávajících, kteří vzájemně reagují na své ceny a velice znesnadňují vstup nových podniků. Pokud se na trhu vyskytuje pouze jeden prodávající, jde o čistý monopol, který je ovšem regulovaný. Dále se taky rozlišuje otevřený trh, kde jsou ceny ovlivňovány děním ve světě, a uzavřený trh, na kterém jsou ceny regulované, nejčastěji státem.

Co se týče poptávky, je nutné zjistit reakce zákazníků na změny cen, jejich očekávání a požadavky na produkt, atd... Zjišťuje se tady elasticita poptávky, díky které podnik zjistí, jak moc velké cenové změny může provádět, aby zachoval nebo zvýšil poptávku.

Konkurence se dělí na cenovou a necenovou, a dále jsou zde přímí, nepřímí a totální konkurenti. Cenová konkurence spočívá v tom, že čím je produkt jedinečnější, tím vyšší cenu může prodávající stanovit. Proávající, který využívá necenovou konkurenci, se snaží produkt odlišit od konkurence například doplňkovými službami s ním spojenými. Přímí konkurenti jsou takoví, kteří mají stejné a velmi

podobné výrobky. Nepřímí konkurenti vyrábějí substituty, tedy produkty, kterými je možné nahradit produkty konkurenční firmy. Nelze-li nabídku a poptávku předvídat a závisí na vývoji prostředí, jedná se o totální konkurenci.

Posledním uvedeným externím faktorem jsou zákazníci. Stejně jako u poptávky, i tady se zjišťuje citlivost zákazníků na cenu, která je rozdílná u různých segmentů, na různě velkých trzích a při různých cenových strategiích. [12]

3.5.2 Interní faktory

Interní faktory zahrnují marketingové cíle firmy, organizaci cenové politiky, marketingový mix a diferenciaci produktů.

Čím podrobnější jsou marketingové cíle, tím bude stanovení ceny jednodušší. Mezi tyto cíle patří cíl přežití, kdy je krátkodobě snížena cena pod úroveň nákladů pro udržení podniku na trhu. Dále jsou zde maximalizace zisku a maximalizace tržního podílu, kdy by měla být vyřazena konkurence a podnik by získal dominantní postavení na trhu. Dalším cílem je kvalita produktu, při které si firma může dovolit vysokou cenu za produkt. Podnik může cílit i na ztížení vstupu konkurence na trh nebo na zatraktivnění firmy.

Organizace cenové politiky se týká cenovému rozhodování. To může probíhat na úrovni vrcholového managementu, tady jde o centralizaci, nebo v případě větších firem je rozhodování o ceně často decentralizováno do nižších úrovní vedení. [12]

Marketingový mix kromě ceny obsahuje další nástroje jako jsou produkt, místo a propagace. Tyto nástroje jsou vzájemně propojeny, a proto musí být při stanovení ceny také zohledněny.

Diferenciace produktů znamená jejich odlišení od ostatních produktů. Mohou mít odlišné vlastnosti, jinou kvalitu a mohou k nim být přidány i doplňkové služby.

3.6 Metody stanovení cen

Existuje mnoho metod stanovení ceny. Všechny by měly splňovat výše zmíněný předpoklad, tedy že cena musí uhradit náklady výrobce a zároveň by měla vyvolat zájem u zákazníků. Dále se ale rozlišují podle toho, na co se zaměřují. Nejpoužívanější metody jsou takové, které se zaměřují na náklady, na poptávku, na konkurenci a na hodnotu vnímanou zákazníky.

3.6.1 Cena orientovaná na náklady

Tato metoda vychází z kalkulace nákladů na kalkulační jednici. Cena obsahuje náklady na výrobu, prodej, marketing a distribuci daného produktu, čímž pokryje celkové náklady spojené s produktem a vytvoří základ pro rozhodnutí o prodejní ceně, případně i o slevách, distribučních cestách, atd... Ačkoliv jde o nejpoužívanější metodu, konečnou cenu nelze stanovit pouze na základě nákladů, jelikož by firma přicházela o zisk. [12]

3.6.2 Cena orientovaná na poptávku

Pro tuto metodu je důležitý průzkum trhu, ze kterého vyplynou informace o poptávce na trhu, segmentaci zákazníků, jejich preferencích a cenových možnostech. Je zde využívána cenová elasticita poptávky, která vyjadřuje změnu poptávky na základě změny ceny. Při stanovování ceny na základě této metody může dojít k cenové diskriminaci, což je nežádoucí jev, kdy je pro různé skupiny zákazníků stanovena různá cena. [7]

3.6.3 Cena orientovaná na konkurenci

Pro stanovení ceny v závislosti na konkurenci je nutné provést analýzu konkurence a zvolit způsob tvorby. V případě, kdy se na trhu objevuje více konkurenčních firem, by měla být cena odvozena z průměru konkurenčních cen. Ovšem pokud se na trhu vyskytuje dominantní firma, cenový vůdce, je vhodné se mu cenově přizpůsobit. [12]

3.6.4 Cena podle vnímání hodnoty zákazníky

Poslední zmíněná metoda se zaměřuje na názor zákazníka na daný produkt. *„Vnímaná hodnota se skládá z několika prvků – z představy zákazníků o výkonu výrobku, z úrovně distribuce, kvality záruky, zákaznické podpory – a dále z „měkkých“ atributů, jako je pověst, důvěryhodnost a vážnost dodavatele.“* [12, str. 281] Názor zákazníka se zjišťuje přímým dotazováním nebo dotazníkem, ve kterém kupující přiřazují body k jednotlivým parametrům několika produktů na základě jimi vnímané hodnoty. Cena se pak stanoví podle celkového počtu bodů. [12]

3.7 Cenové strategie

Při tvorbě ceny se firmy mohou řídit různými strategiemi, které zvolí na základě cílového segmentu zákazníků. Mezi základní patří strategie vysoké ceny, strategie dobré hodnoty a ekonomická strategie. Při vstupu na nový trh nebo při zavádění inovace jsou použity zpravidla strategie sbírání smetany a penetrační strategie. [13]

3.7.1 Strategie vysoké ceny

Tahle strategie se volí u produktů s vysokou kvalitou, za které jsou zákazníci ochotni zaplatit vysokou cenu. Takový zákaznický segment není příliš citlivý na změnu ceny, takže přestože vysoce kvalitní produkty vyžadují vyšší náklady jak na výrobu, tak i marketing, podnik si může stanovit takovou cenu, která veškeré náklady uhradí a zároveň přinese zisk. [13]

3.7.2 Strategie dobré hodnoty

Strategie dobré hodnoty cílí na zákazníky vyžadující vysokou kvalitu, ovšem za nižší cenu. Podnik tedy může dosahovat nižšího zisku, než je tomu u předchozí strategie, neboť musí stanovit takovou cenu, která pokryje vysoké náklady na výrobu, ale ziskovou přírážku by měl zvolit menší, aby konečná cena vyhovovala danému segmentu zákazníků. Většího zisku docílí zvýšením objemu výroby a prodejem většího množství produktů. [13]

3.7.3 Ekonomická strategie

Zákazníci, na které je zaměřena ekonomická strategie, vyhledávají nízké ceny a nevyžadují vysokou kvalitu produktu. Podnik často vyrábí masově při nízkých nákladech, využívá tedy levnější materiály a má nízké náklady například na logistiku. Tím vzniká méně kvalitní výrobek, u kterého je stanovena nižší cena, a tak odpovídá požadavkům daného zákaznického segmentu. [13]

3.7.4 Penetrační strategie

Penetrační strategie využívá nízkou cenu k dosažení velkého podílu na trhu. Často jde o trh, který je citlivý na změnu ceny. Firma udělá masivní kampaň a zvolí nízkou cenu, která dokonce nemusí stačit ani na úhradu nákladů, aby přilákala co nejvíce

zákazníků, zastínila konkurenci a získala si místo na trhu, které ji zajistí dlouhodobou ziskovost. [13]

3.7.5 Strategie sbírání smetany

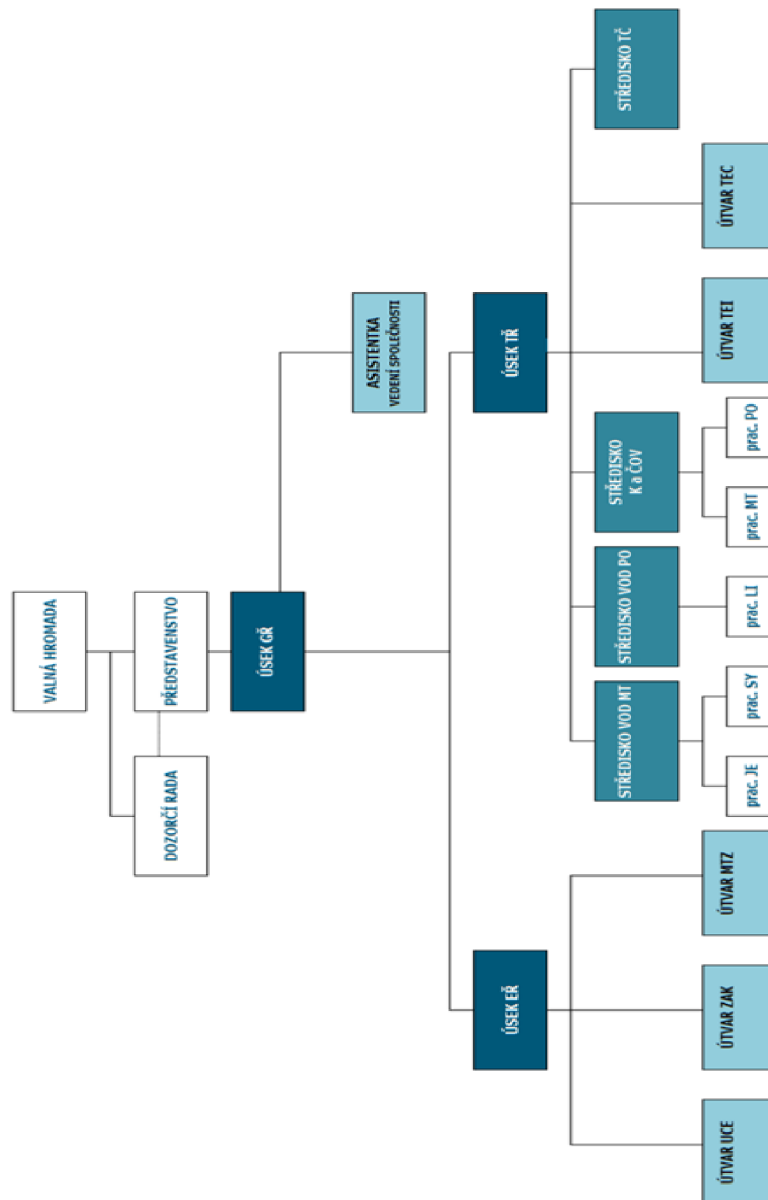
Poslední zmíněnou strategií je sbírání smetany, která umožňuje dosáhnout velký zisk. Tuto strategii podnik vybere zejména při uvádění inovace na trh, kde je vysoká poptávka po produktu a nízká citlivost na cenu. Inovační produkt je uveden na trh při vysoké ceně, čímž zacílí na určitý segment zákazníků. Jakmile poptávka začne klesat, je cena produktu snížena, aby byla přijatelná pro další segment. Takhle firma pokračuje až do bodu, kdy je cena relativně nízká, ale stále pokrývá veškeré náklady a přináší zisk. Tímto způsobem je dosaženo maximálního zisku v každém segmentu zákazníků, kteří jsou ochotni zaplatit za produkt různou cenu. [13]

4. Popis vybraného podniku

Popisovaný podnik vznikl roku 1993. Vodohospodářské provozy podniku se nachází ve třech oblastech – Moravská Třebová, Svitavy a Polička. V Moravské Třebové jsou odborné technické a ekonomické úseky, útvar MTZ s centrálním skladem a provoz Opravna čerpadel.

Hlavní činností této společnosti je provozování vodohospodářské infrastruktury, vodovodních a kanalizačních sítí a čistíren odpadních vod. Zajišťuje dodávky pitné vody a odvod odpadních vod pro cca 58 000 obyvatel z Moravskotřebovska, Poličska, Litomyšlska a Svitavska. Mezi další služby spojené s hlavní činností patří odvoz a likvidace odpadních vod a kalů, čištění kanalizací a kanalizačních přípojek, prodej vodárenského a kanalizačního materiálu, odstraňování poruch a havárií na vodovodech a kanalizacích, stavby vodovodů, kanalizací a souvisejících zařízení, hydrogeologické služby a technická a technologická podpora.

Hlavní prioritou společnosti je stabilizace a rozvoj provozování vodovodů a kanalizací. Dále se zaměřují na rozvoj nabídky obchodních aktivit a vodohospodářských služeb. Podnik klade důraz na modernizaci provozování a rozvoj spolupráce s vlastníky infrastrukturálního majetku, který podporuje formou propagace a organizováním vodárenských akcí. [5]

Obrázek 2 Organizační struktura společnosti [17]

4.1 Mzdové údaje společnosti

Společnost používá druhotný okruh účtování a mzdové náklady se do kalkulací dostávají prostřednictvím hodinové zúčtovací sazby (dále HZS). Ta se skládá z hodinové mzdy, zdravotního a sociálního pojištění, ostatních přímých nákladů a z výrobní režie. Tyto části jsou rozpočítány podle podílu na hodinové zúčtovací sazbě, která tvoří 100 %. Ta ovšem vychází z hodinové mzdy, která je stanovena podnikem, stejně jako podíly jednotlivých částí. Z roku 2022 na rok 2023 společnost

mzdy navýšila o 10 % v reakci na vysokou inflaci. Následující tabulky zobrazují skladbu hodinové zúčtovací sazby pro rok 2022 a 2023.

Pozice	Mzdy		ZP a SP		Ostatní přímé náklady		Výrobní režie		HZS	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Dělníci	162,9	54,3	55,38	18,46	25,83	8,61	55,89	18,63	300	100
THP	200,91	54,3	68,3	18,46	31,86	8,61	68,93	18,63	370	100

Tabulka 2 Hodinová zúčtovací sazba 2022

Pozice	Mzdy		ZP a SP		Ostatní přímé náklady		Výrobní režie		HZS	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Dělníci	179,19	54,3	60,92	18,46	28,41	8,61	61,48	18,63	330	100
THP	217,2	54,3	73,84	18,46	34,44	8,61	74,52	18,63	400	100

Tabulka 3 Hodinová zúčtovací sazba 2023

Skutečně vyplacené mzdy se ovšem od těch kalkulovaných liší, neboť jsou ovlivněny příplatky, odměnami a odpracovanou dobou. Jelikož není možné na rok dopředu vyčíslit skutečné částky, z důvodu opatrnosti je položka mzdy v hodinové zúčtovací sazbě nižší. V případě, že by byly tyto mzdy vyšší než skutečně vyplacené, hrozí společnosti sankce ze strany kontrolních úřadů.

Pozice	Průměrná hodinová mzda 4. čtvrtletí 2022		Průměrná hodinová mzda 1. čtvrtletí 2023		Průměrná měsíční mzda 2022	
	Kalkulace 1	Kalkulace 2	Kalkulace 1	Kalkulace 2	Mzda bez SP a ZP	SP a ZP 35 %
Dělník	183,6	184,7	173,56	173,01	29 077,00	10 176,95
THP	x	x	x	x	35 224,00	12 328,40
Všichni	x	x	x	x	33 188,00	11 615,8

Tabulka 4 Průměrné mzdy

V tabulce jsou průměrné hodinové mzdy u dělníků rozděleny na kalkulaci 1 a kalkulaci 2. Je to z toho důvodu, že dále budou použity dvě kalkulace (viz. kapitola 5. Kalkulace vody). Důvodem, proč je průměrná mzda u dělníků v 1. čtvrtletí 2023 nižší než ve 4. čtvrtletí 2022, je to, že tam ještě nejsou zahrnuty odměny, příplatky a přesčasy, a které budou průměr zvyšovat v průběhu roku 2023. Při sestavování kalkulace se průměr odhaduje stejně jako počet odpracovaných hodin.

5. Kalkulace vody

Při stanovování cen vody je nutné vzít v úvahu, že tato oblast je regulována. „Ministerstvo financí, jako cenový regulátor oboru vodovodů a kanalizací, pravidelně reviduje nastavení cenové regulace s cílem reagovat na změny v legislativním prostředí, vývoj na jednotlivých trzích a dopady platné regulace na trh.“ [14]

Cena vodného nebo stočného obsahuje pouze ekonomicky oprávněné náklady, které souvisí se zajištěním dodávky pitné vody z vodovodu nebo s odváděním a čištěním odpadních vod kanalizací. Mezi takové náklady mimo jiné patří také mzdy včetně nákladů na sociální a zdravotní pojištění. Výjimkou jsou např. peněžité vyrovnání nad rámec povinnosti stanovené zákoníkem práce, příspěvky zaměstnavatele na penzijní připojištění a doplňkové penzijní a životní pojištění. Tyto náklady nejsou ekonomicky oprávněné, takže nevstupují do ceny vody, ale jsou společností hrazeny ze zisku.

Základní členění kalkulačního vzorce

1. Materiál
2. Energie
3. Osobní náklady
4. Ostatní přímé náklady
  - 4.2. Opravy obnovující
  - 4.3. Opravy ostatní (poruchy)
  - 4.4. Nájemné
5. Jiné provozní náklady
  - 5.2. Náklady externí
  - 5.3. Náklady ve vlastní režii
8. Výrobní režie
9. Správní režie

Úplné vlastní náklady

Zisk

Cena bez DPH

DPH (10 %)

Prodejní cena

Následující tabulka popisuje jednotlivé položky kalkulačního vzorce. Jsou v ní uvedeny pouze položky, které obsahuje kalkulace společnosti.

1.1	Surová voda podzemní	„Náklad na odebrané množství podzemní vody pro zásobování pitnou vodou.“ „U podzemní vody se podle vodního zákona jedná o poplatek za odebrané množství podzemní vody.“
1.2	Pitná voda převzatá/odpadní voda předaná k čištění	„Náklad u vody pitné na nákup pitné vody od jiného provozovatele, nebo náklad u vody odpadní na převzetí odpadních vod k jejich převodu a čištění jinými provozovateli.“
1.3	Chemikálie	„Náklad na nákup chemikálií spotřebovaných při výrobě a dodávce pitné vody a čištění odpadních vod.“
1.4	Ostatní materiál	„Náklady na materiál spotřebovaný při výrobě.“ „Nezahrnují se náklady na materiál spotřebovaný při údržbě, opravách a obnově.“
2.1	Elektrická energie	„Náklady na elektrickou energii na objektech infrastrukturního majetku.“
2.2	Ostatní energie	Spotřeba technologické vody
3.1	Mzdové náklady	„Nákladem jsou veškeré mzdy včetně náhrady mezd a dále náklady vyplývající z dohod o pracovní činnosti nebo o provedení práce.“ „Do mezd se nezahrnují mzdy pracovníků provádějících opravy. V případě užití tak zvaného druhotného okruhu se mzdy zahrnují přes hodinovou sazbu do řádku 4.2, 4.3 nebo 5.3.“
4.2	Opravy infrastrukturního majetku obnovující	„Náklady tvoří veškeré opravy s charakterem obnovy infrastrukturního majetku realizované ve vlastní režii i dodavatelsky v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. U oprav ve vlastní režii se jedná nejen o hodnotu vlastních prací, ale i náklady související s náklady na materiál, dopravu a stavební mechanizaci. Vykazuje se zde obnova infrastrukturního majetku, pokud se o ní neúčtuje jako o investici, tedy například jako pořízení hmotného investičního majetku, technické zhodnocení.“
4.3	Opravy infrastrukturního majetku ostatní	„Jedná se o opravy, realizované v případě přerušení nebo omezení plynulého provozu, kterými se odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu, při nichž nedochází k prodloužení životnosti infrastrukturního majetku nebo jeho části. Jedná se především o lokální opravy a opravy například injektáží, záplatou.“
4.4	Nájemné	
5.1	Poplatky za vypouštění odpadních vod	(v našem vyhodnocení je vidíme pod 1.1)

5.2	Ostatní provozní náklady externí	Např. likvidace kalů, laboratorní služby... (údržba)
5.3	Ostatní provozní náklady ve vlastní režii	<i>„Nákladem jsou ostatní náklady neuvedené v předchozích řádcích, pokud mají charakter interních nákladů včetně souvisejících osobních nákladů. Může se jednat např. o laboratorní služby interně, monitorování a čištění kanalizací interně, zahrnuje provozní náklady na geografický informační systém interně.“</i>
8.	Výrobní režie	<i>„Nákladem jsou odpisy geografického informačního systému, dále odpisy provozního majetku, opravy na budovách provozních středisek. Spotřeba energií spotřebních středisek.“</i> Osobní náklady režijních pracovníků na střediscích (mistři, hospodárky středisek, uklízečka atd.) V našem případě je výrobní režie určena na 1 m ³ fakturované vody a vstupuje tam prostřednictvím hodinové zúčtovací sazby, což činí 18,6 % z této sazby.
9.	Správní režie	<i>„Náklady zahrnují osobní náklady ve smyslu položek 3.1 a 3.2 vedené ve správních činnostech. Dále zahrnují odpisy a opravy externí i vlastní na administrativních budovách ve vlastnictví provozovatele, spotřebu materiálů pro řízení a administrativní činnost, spotřebu el. energie, plynu, tepla a vody v administrativních budovách, nájemné z administrativních budov, náklady na spoje a výpočetní techniku, cestovné a dopravu k režijní činnosti, školení pracovníků vedených v režijních činnostech.“</i>

Tabulka 5 Obsah položek kalkulačního vzorce [15]

Z této tabulky vyplývá, že mzdy nejsou jen v jedné položce kalkulačního vzorce, ale jsou obsaženy ve více položkách, a to 4.2, 4.3, 5.3, 8 a 9. Růst mezd se projeví v položkách 4.2, 4.3 a 5.3, neboť u položek 8 a 9 je výše výrobní a správní režie určena na m³. Platí, že pokud budou skutečné režie vyšší než zakalkulované v ceně, nemohou cenu vody ovlivnit. Zpravidla je součet výrobní a správní režie vyšší, než je kalkulováno, a to z důvodu opatrnosti. Překročení režie je na úkor zisku, proto je v zájmu společnosti, aby tyto režie nebyly příliš překračovány.

Mzdy dělníků v podobě odpracovaných hodin se projeví v položkách 4.2, 4.3 a 5.3, další složky, jako jsou například školení nebo dovolená, se vyskytují v položce 8, stejně jako mzdy mistrů. Mzdy administrativních pracovníků a managementu, tzv. THP, patří do položky 9.

Společnost vytváří celkem 58 různých kalkulací a cena vody je rozdílná v závislosti na množství fakturované vody. Je nutné dodat, že z následujících kalkulací vychází pouze cena vodného. Celková cena vody pro spotřebitele obsahuje ještě i stočné, které bývá zhruba ve stejné výši jako vodné. Ovšem některé obce nemají kanalizaci, a tak neplatí stočné. Jejich spotřebitelská cena je tedy rovna ceně vodného.

Zde jsou použity dvě kalkulace – kalkulace 1 je tvořena na velké množství fakturovaných m³ a kalkulace 2 je naopak tvořena na malé množství fakturovaných m³. K dispozici jsou obě kalkulace na rok 2022 a na rok 2023. Kalkulace z roku 2023 byly vytvořeny na konci roku 2022 a byly schváleny majiteli infrastruktury. Je v zájmu společnosti, aby kalkulace byly vyčísleny co nejpřesněji, protože překročení na úrovni úplných vlastních nákladů je na úkor zisku společnosti. Oproti tomu úspory daného roku sníží cenu vodného či stočného až za 2 roky.

V následujících tabulkách jsou kalkulace 1 a 2 pro roky 2022 a 2023 poskytnuté sledovanou společností. Tučně zbarvené položky jsou sčítací řádky a modře zbarvené jsou takové části, které obsahují mzdy.

Kalkulace 1				
	2022		2023	
	Kč/m ³	Kč celkem	Kč/m ³	Kč celkem
Fakturace – m ³		1 240 200		1 242 100
1. Materiál	2,5861	3 212 624	2,6311	3 271 527
1.1. Zpoplatnění 548012	2,2951	2 850 233	2,2951	2 852 800
1.2. Pitná voda převzatá 503010	0,0082	10 000	0,0082	10 000
1.3. Chemikálie 501060	0,0205	25 000	0,0246	30 000
1.4. Ostatní materiál	0,2623	327 391	0,3033	378 727
501310 Materiál pouze na infrastrukturní majetek	0,2623	327 391	0,3033	378 727
502330 Ostatní energie	0,0000	0	0,0000	0
2. Energie	8,0000	9 883 418	9,5385	11 868 000
2.1. Elektrická energie 502310	8,0000	9 883 418	9,5385	11 868 000
2.2. Ostatní energie 502320	0,0000	0	0,0000	0
4.2. Opravy infrastrukturního majetku obnovující	0,0000	0	0,0000	0
501053 Materiál na opravy obnovující	0,0000	0	0,0000	0
511313 Opravy obnovující	0,0000	0	0,0000	0
518052 Monitorování obnovující	0,0000	0	0,0000	0

518053 Speciální služby obnovující	0,0000	0	0,0000	0
599521 Mzdy opravy obnovující	0,0000	0	0,0000	0
599524 Odvody opravy obnovující	0,0000	0	0,0000	0
599 5xx Opravy vnitro obnovující	0,0000	0	0,0000	0
4.3. Opravy infrastrukturního majetku	2,8731	3 528 732	3,6760	4 517 152
501050 Materiál na opravy	0,6230	761 136	0,7131	871 608
501051 Čerpadla	0,0328	40 000	0,0377	46 000
511310 Opravy infrastrukturního majetku	0,3279	403 936	0,3770	465 264
511311 Opravy VDM	0,0000	0	0,2593	316 300
518050 Speciální služby	0,1639	200 000	0,3443	420 000
599121 Mzdy opravy	0,6393	789 945	0,7049	873 818
599124 Odvody opravy	0,2174	268 581	0,2397	297 098
599 1xx Opravy vnitro	0,8689	1 065 134	1,0000	1 227 064
4.4. Nájemné 518032	12,2951	15 070 898	13,3893	16 413 153
5. Provozní náklady	6,5402	8 036 794	7,3242	9 008 418
5.2. Ostatní provozní náklady externí	1,1107	1 357 975	1,2510	1 530 510
518051 Monitorování	0,0000	0	0,0000	0
518322 Mobilní telefony	0,0098	12 000	0,0102	12 500
518390 Služby infrastrukturního majetku	0,3607	441 480	0,4180	511 944
518391 Čištění kanalizace	0,0000	0	0,0000	0
518396 Rozbory	0,7336	896 495	0,8145	996 066
518398 Odvoz a likvidace kalů	0,0000	0	0,0000	0
538320 Poplatky pro infrastrukturní majetek	0,0066	8 000	0,0082	10 000
5.3. Ostatní provozní náklady ve vlastní režii	5,4295	6 678 819	6,0733	7 477 908
Mzdy údržba	2,5410	3 124 744	2,7951	3 441 523
Odvody údržba	0,8639	1 062 413	0,9503	1 170 118
Ostatní provozní náklady vnitro	2,0246	2 491 662	2,3279	2 866 267
8. Výrobní režie	1,8852	2 341 612	2,2000	2 732 620
9. Správní režie	2,7787	3 445 348	3,0000	3 726 300
10. Úplné vlastní náklady	36,9600	45 519 426	41,7600	51 537 170
Zisk	3,0400	3 767 812	3,2400	4 020 183
Výnosy	40,0000	49 287 238	45,0000	55 557 353
DPH 10 %	4,0000		4,5000	
Cena s DPH	44,0000		49,5000	

Tabulka 6 Kalkulace 1 pro rok 2022 a 2023

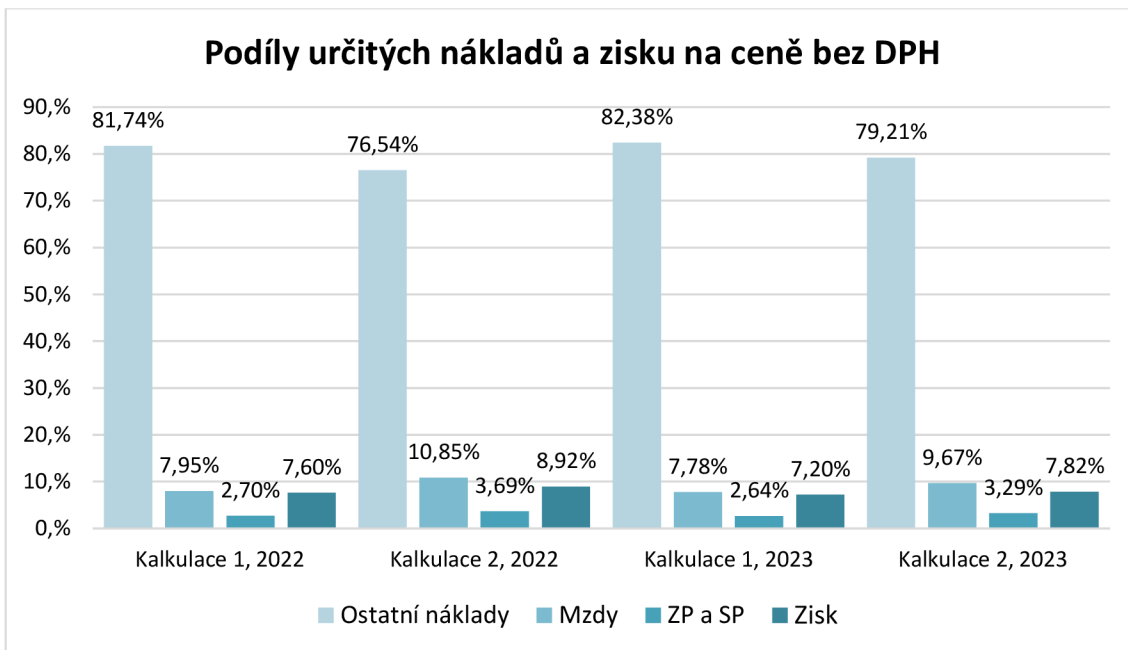
Kalkulace 2				
	2022		2023	
	Kč/m ³	Kč celkem	Kč/m ³	Kč celkem
Fakturace – m ³		32 200		32 700
1. Materiál	4,1304	133 000	4,4037	144 000
1.1. Zpoplatnění 548012	2,7950	90 000	2,8135	92 000
1.2. Pitná voda převzatá 503010	0,0000	0	0,0000	0
1.3. Chemikálie 501060	0,0311	1 000	0,0612	2 000
1.4. Ostatní materiál	1,3043	42 000	1,5291	50 000
501310 Materiál pouze na infrastrukturní majetek	1,3043	42 000	1,5291	50 000
502330 Ostatní energie	0,0000	0	0,0000	0
2. Energie	0,0621	2 000	0,0917	3 000
2.1. Elektrická energie 502310	0,0621	2 000	0,0917	3 000
2.2. Ostatní energie 502320	0,0000	0	0,0000	0
4.2. Opravy infrastrukturního majetku obnovující	0,0000	0	0,0000	0
501053 Materiál na opravy obnovující	0,0000	0	0,0000	0
511313 Opravy obnovující	0,0000	0	0,0000	0
518052 Monitorování obnovující	0,0000	0	0,0000	0
518053 Speciální služby obnovující	0,0000	0	0,0000	0
599521 Mzdy opravy obnovující	0,0000	0	0,0000	0
599524 Odvody opravy obnovující	0,0000	0	0,0000	0
599 5xx Opravy vnitro obnovující	0,0000	0	0,0000	0
4.3. Opravy infrastrukturního majetku	3,7202	119 790	5,2091	170 336
501050 Materiál na opravy	1,2422	40 000	1,8349	60 000
501051 Čerpadla	0,0000	0	0,0000	0
511310 Opravy infrastrukturního majetku	0,6211	20 000	0,6116	20 000
511311 Opravy VDM	0,0000	0	0,0917	3 000
518050 Speciální služby	0,0000	0	0,6116	20 000
599121 Mzdy opravy	0,5745	18 500	0,6239	20 400
599124 Odvody opravy	0,1953	6 290	0,2121	6 936
599 1xx Opravy vnitro	1,0870	35 000	1,2232	40 000
4.4. Nájemné 518032	10,9099	351 300	15,2905	500 000
5. Provozní náklady	7,1568	230 450	7,5144	245 720
5.2. Ostatní provozní náklady externí	1,4997	48 290	1,4514	47 460

518051 Monitorování	0,0000	0	0,0000	0
518322 Mobilní telefony	0,0000	0	0,0000	0
518390 Služby infrastrukturního majetku	0,1553	5 000	0,0000	0
518391 Čištění kanalizace	0,0000	0	0,0000	0
518396 Rozbory	1,3444	43 290	1,4514	47 460
518398 Odvoz a likvidace kalů	0,0000	0	0,0000	0
538320 Poplatky pro infrastrukturní majetek	0,0000	0	0,0000	0
5.3. Ostatní provozní náklady ve vlastní režii	5,6571	182 160	6,0630	198 260
Mzdy údržba	3,0745	99 000	3,3333	109 000
Odvody údržba	1,0453	33 660	1,1333	37 060
Ostatní provozní náklady vnitro	1,5373	49 500	1,5963	52 200
8. Výrobní režie	1,8634	60 000	2,2000	71 940
9. Správní režie	2,7950	90 000	3,0000	98 100
10. Úplné vlastní náklady	30,6400	986 540	37,7100	1 233 096
Zisk	3,0000	96 600	3,2000	104 640
Výnosy	33,6400	1 083 140	40,9100	1 337 736
DPH 10 %	3,3640		4,0910	
Cena s DPH	37,0000		45,0000	

Tabulka 7 Kalkulace 2 pro rok 2022 a 2023

Kalkulace 1 a 2 na rok 2023 zahrnují zvýšené mzdy společností o 10 %. Při tvorbě kalkulační společnosti vychází z hodinové zúčtovací sazby, proto je cena vody vyšší než v kalkulačních z roku 2022, ačkoliv mzdy v 1. čtvrtletí 2023 jsou nižší.

Z následujícího grafu vyplývá, že mzdy se na ceně vody podílejí jen malou částí oproti ostatním nákladům. Mzdové náklady včetně odvodů sociálního a zdravotního pojištění se do celkových nákladů promítnou v rozmezí 10–15 % v závislosti na dané kalkulaci. Zpravidla v menší oblasti, kde je množství spotřebované vody nižší, je podíl mezd větší. Z toho vyplývá, že tam se do ceny vody zvýšení mezd promítnou více než ve větší kalkulaci.

Graf 1 Podíly určitých nákladů a zisku na ceně bez DPH

6. Vlastní kalkulace

Pro tvorbu nových kalkulací je počítáno se zvýšením mezd z roku 2022 na rok 2023 o výši inflace, tedy 15,1 % [16], a o 3 % pro představu, jak by to vypadalo, kdyby inflace splňovala inflační cíl. Jako základ jsou tedy použity mzdy z roku 2022.

Nejdříve byla zvýšena hodinová zúčtovací sazba dělníků a THP o daná procenta a podle podílů dopočítány všechny její části. Hodinové mzdy dělníků vyšly 187,5 Kč a 167,79 Kč a mzdy THP se dostaly do výše 231,25 Kč a 206,94 Kč.

Pozice	Mzdy po navýšení 15,1 %		ZP a SP		Ostatní přímé náklady		Výrobní režie		HZS po navýšení 15,1 %		HZS 2022 Kč
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	
Dělníci	187,50	54,3	63,75	18,46	29,73	8,61	64,33	18,63	345,31	100	300
THP	231,25	54,3	78,62	18,46	36,67	8,61	79,34	18,63	425,88	100	370

Tabulka 8 Hodinová zúčtovací sazba 2023 - navýšení o 15,1 %

Pozice	Mzdy po navýšení 3 %		ZP a SP		Ostatní přímé náklady		Výrobní režie		HZS po navýšení 3 %		HZS 2022 Kč
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%	
Dělníci	167,79	54,3	57,05	18,46	26,61	8,61	57,57	18,63	309,01	100	300
THP	206,94	54,3	70,36	18,46	32,81	8,61	71,00	18,63	381,11	100	370

Tabulka 9 Hodinová zúčtovací sazba 2023 - navýšení o 3 %

Aby mohly být zvýšené mzdy zaneseny do nové kalkulace, muselo být vypočítáno, v jaké výši do ní vstoupí. Nejdříve byl zjištěn počet odpracovaných hodin dělníků z údajů z kalkulace na rok 2022, konkrétně z hodinové mzdy a celkových nákladů na mzdy, které byly zahrnuty do kalkulace. Vydělením celkových nákladů hodinovými mzdami vyšly odpracované hodiny využitě na opravy a na údržbu. Výsledky jsou v následující tabulce.

Položka	Hodinová mzda v Kč	Celkem Kč		Odpracované hodiny	
		Kalkulace 1	Kalkulace 2	Kalkulace 1	Kalkulace 2
Mzdy opravy	162,9	789 945	18 500	4 849	114
Mzdy údržba	162,9	3 124 744	99 000	19 182	608

Tabulka 10 Odpracované hodiny pro kalkulaci 1 a 2

Vynásobením zjištěných odpracovaných hodin a zvýšené hodinové sazby byla vypočítána částka celkových mezd, které se objeví v kalkulaci. Následným vydělením této částky množstvím fakturované vody byly zjištěny mzdy na m³.

Tento výpočet byl proveden celkem čtyřikrát, neboť společnost poskytla dva typy kalkulací lišící se fakturovaným množstvím a ke každému typu byly vytvořeny dvě varianty:

Kalkulace 1.1 – kalkulace z větší oblasti, kde je fakturováno větší množství vody
– zvýšení 15,1 %

Kalkulace 2.1 – kalkulace z menší oblasti, kde je fakturováno menší množství vody
– zvýšení 15,1 %

Kalkulace 1.2 – kalkulace z větší oblasti, kde je fakturováno větší množství vody
– zvýšení 3 %

Kalkulace 2.2 – kalkulace z menší oblasti, kde je fakturováno menší množství vody
– zvýšení 3 %

Následující tabulky zobrazují výsledky výpočtů. Zabarvené části vstoupí do nových kalkulací a promítnou se v položkách mzdy opravy a mzdy údržby.

Položka mzdy	Hodinová mzda po zvýšení	Odprac. hodiny	Fakturované množství m3	Do kalkulace			
				Kč celkem	Kč/m3	SP a ZP 35 %	SP a ZP 35 %
Opravy	187,50	4 849	1 242 100	909 227	0,7320	318 229	0,2196
Údržba	187,50	19 182	1 242 100	3 596 580	2,8956	1 258 803	1,0134

Tabulka 11 Výpočet mezd do kalkulace 1.1

Položka mzdy	Hodinová mzda po zvýšení	Odprac. hodiny	Fakturované množství m3	Do kalkulace			
				Kč celkem	Kč/m3	SP a ZP 35 %	SP a ZP 35 %
Opravy	187,50	114	32 700	21 294	0,6512	7 453	0,2279
Údržba	187,50	608	32 700	113 949	3,4847	39 882	1,2196

Tabulka 12 Výpočet mezd do kalkulace 2.1

Položka mzdy	Hodinová mzda po zvýšení	Odprac. hodiny	Fakturované množství m3	Do kalkulace			
				Kč celkem	Kč/m3	SP a ZP 35 %	SP a ZP 35 %
Opravy	167,79	4 849	1 242 100	813 643	0,6551	284 775	0,2293
Údržba	167,79	19 182	1 242 100	3 218 486	2,5912	1 126 470	0,9069

Tabulka 13 Výpočet mezd do kalkulace 1.2

Položka mzdy	Hodinová mzda po zvýšení	Odprac. hodiny	Fakturované množství m3	Do kalkulace			
				Kč celkem	Kč/m3	SP a ZP 35 %	SP a ZP 35 %
Opravy	167,79	114	32 700	19 055	0,5827	6 669	0,2040
Údržba	167,79	608	32 700	101 970	3,1183	35 690	1,0914

Tabulka 14 Výpočet mezd do kalkulace 2.2

Do současné doby se pracovalo se mzdami dělníků, ale do kalkulace vstupují i zvýšené mzdy THP. V tomto případě je postup jiný, protože mzdy THP jsou v kalkulaci zahrnuty prostřednictvím výrobní a správní režie. Z tabulky od sledované společnosti, kde jsou rozepsané jednotlivé položky výrobní a správní režie z roku 2022, byla zjištěna jejich celková výše, mzdové náklady THP a náklady na sociální a zdravotní pojištění. Tyto údaje posloužily k vypočítání podílů mezd a pojištění na výrobní a správní režii, z čehož se dále určilo, kolik mzdových nákladů na m³ režie v kalkulacích na rok 2022 obsahují. Výše mzdových nákladů vstupujících do kalkulace byla vypočítána vynásobením částky režie z kalkulace zjištěným podílem v procentech.

Z tabulky 15 vyplývá, že mzdové náklady včetně pojištění tvoří 70,05 % celkové výrobní režie, což je 1,3206 Kč/m³ v kalkulaci 1 a 1,3053 Kč/m³ v kalkulaci 2.

2022	Kč	Podíl	Kalkulace 1	Kalkulace 2
Výrobní režie	11 662 000,19	100,00 %	1,8852	1,8634
Mzdové náklady	6 096 727,00	52,28 %	0,9856	0,9742
Zákonné sociální pojištění 35 %	2 072 887,00	17,77 %	0,3350	0,3311
Celkem	8 169 614,00	70,05 %	1,3206	1,3053

Tabulka 15 Mzdy THP ve výrobní režii z kalkulací 2022

Pro správní režii platí, že mzdové náklady včetně pojištění v ní jsou obsaženy ve výši 1,6519 Kč/m³ v kalkulaci 1 a v kalkulaci 2 ve výši 1,6616 Kč/m³, což odpovídá 59,45 % z celkové režie.

2022	Kč	Podíl	Kalkulace 1	Kalkulace 2
Správní režie	18 559 325,24	100,00 %	2,7787	2,7950
Mzdové náklady	8 315 275,00	44,80 %	1,2449	1,2522
Zákonné sociální pojištění 35 %	2 718 831,00	14,65 %	0,4071	0,4095
Celkem	11 034 106,00	59,45 %	1,6519	1,6616

Tabulka 16 Mzdy THP ve správní režii z kalkulací 2022

Výsledná čísla z výrobní režie, tedy 1,3206 a 1,3053, a ze správní režie, 1,6519 a 1,6616, jsou podkladem pro výpočet celkové výše reží na m³ vstupujících do nových kalkulací. Nejdříve se vynásobila 15,1 % a 3 %, z čehož vznikla velikost mezd obsažených v režii, a z těchto čísel a procent z tabulek 18 a 19 se použitím trojčlenky vypočítaly výrobní a správní režie pro kalkulace na rok 2023. V následujících tabulkách jsou barevně označeny.

2023	Navýšení mezd o 15,1 %		Navýšení mezd o 3 %	
	Kalkulace 1.1	Kalkulace 2.1	Kalkulace 1.2	Kalkulace 2.2
Mzdy + pojištění 35 %	1,3206	1,3053	1,3206	1,3053
Zvýšení mezd	1,5200	1,5024	1,3602	1,3445
Výrobní režie	2,1699	2,1448	1,9418	1,9193

Tabulka 17 Velikost výrobní režie do kalkulací 2023

2023	Navýšení mezd o 15,1 %		Navýšení mezd o 3 %	
	Kalkulace 1.1	Kalkulace 2.1	Kalkulace 1.2	Kalkulace 2.2
Mzdy + pojištění 35 %	1,6519	1,6616	1,6519	1,6616
Zvýšení mezd	1,9013	1,9125	1,7015	1,7114
Správní režie	3,1982	3,2170	2,8620	2,8788

Tabulka 18 Velikost správní režie do kalkulací 2023

Vypočítané částky z předchozích tabulek, tedy mzdy dělníků a THP vstupující do kalkulace, byly následně zaneseny do výsledných kalkulací pro rok 2023. Ve výpočtech jsou využívány většinou údaje z roku 2022, ale v následujících kalkulacích jsou ponechány hodnoty z kalkulace na rok 2023, kterou mi poskytla společnost, aby byla co nejvíce vypovídající. Zisk byl oproti roku 2022 navýšen o 7 % u kalkulací 1.1 a 2.1, což je maximální možné zvýšení společnosti, a o 5 % u kalkulací 1.2 a 2.2.

Kalkulace 1.1 pro rok 2023		
	Kč/m ³	Kč celkem
fakturace – m ³		1 242 100
1. Materiál	2,6311	3 271 527
1.1. Zpoplatnění 548012	2,2951	2 852 800
1.2. Pitná voda převzatá 503010	0,0082	10 000
1.3. Chemikálie 501060	0,0246	30 000
1.4. Ostatní materiál	0,3033	378 727
501310 Materiál pouze na infrastrukturní majetek	0,3033	378 727
502330 Ostatní energie	0,0000	0

2. Energie	9,5385	11 868 000
2.1. Elektrická energie 502310	9,5385	11 868 000
2.2. Ostatní energie 502320	0,0000	0
4.2. Opravy infrastrukturního majetku obnovující	0,0000	0
501053 Materiál na opravy obnovující	0,0000	0
511313 Opravy obnovující	0,0000	0
518052 Monitorování obnovující	0,0000	0
518053 Speciální služby obnovující	0,0000	0
599521 Mzdy opravy obnovující	0,0000	0
599524 Odvody opravy obnovující	0,0000	0
599 5xx Opravy vnitro obnovující	0,0000	0
4.3. Opravy infrastrukturního majetku	3,6830	4 573 692
501050 Materiál na opravy	0,7131	871 608
501051 Čerpadla	0,0377	46 000
511310 Opravy infrastrukturního majetku	0,3770	465 264
511311 Opravy VDM	0,2593	316 300
518050 Speciální služby	0,3443	420 000
599121 Mzdy opravy	0,7320	909 227
599124 Odvody opravy	0,2196	318 229
599 1xx Opravy vnitro	1,0000	1 227 064
4.4. Nájemné 518032	13,3893	16 413 153
5. Provozní náklady	7,4878	9 252 160
5.2. Ostatní provozní náklady externí	1,2510	1 530 510
518051 Monitorování	0,0000	0
518322 Mobilní telefony	0,0102	12 500
518390 Služby infrastrukturního majetku	0,4180	511 944
518391 Čištění kanalizace	0,0000	0
518396 Rozbory	0,8145	996 066
518398 Odvoz a likvidace kalů	0,0000	0
538320 Poplatky pro infrastrukturní majetek	0,0082	10 000
5.3. Ostatní provozní náklady ve vlastní režii	6,2369	7 721 650
Mzdy údržba	2,8956	3 596 580
Odvody údržba	1,0134	1 258 803
Ostatní provozní náklady vnitro	2,3279	2 866 267
8. Výrobní režie	2,1699	2 695 233
9. Správní režie	3,1982	3 972 484
10. Úplné vlastní náklady	42,10	52 046 250
Zisk	3,25	4 031 559

Výnosy	45,35	56 077 808
DPH 10 %	4,54	
Cena s DPH	49,89	

Tabulka 19 Kalkulace 1.1 pro rok 2023

Kalkulace 2.1 pro rok 2023		
	Kč/m ³	Kč celkem
Fakturace – m ³		32 700
1. Materiál	4,4037	144 000
1.1. Zpoplatnění 548012	2,8135	92 000
1.2. Pitná voda převzatá 503010	0,0000	0
1.3. Chemikálie 501060	0,0612	2 000
1.4. Ostatní materiál	1,5291	50 000
501310 Materiál pouze na infrastrukturní majetek	1,5291	50 000
502330 Ostatní energie	0,0000	0
2. Energie	0,0917	3 000
2.1. Elektrická energie 502310	0,0917	3 000
2.2. Ostatní energie 502320	0,0000	0
4.2. Opravy infrastrukturního majetku obnovující	0,0000	0
501053 Materiál na opravy obnovující	0,0000	0
511313 Opravy obnovující	0,0000	0
518052 Monitorování obnovující	0,0000	0
518053 Speciální služby obnovující	0,0000	0
599521 Mzdy opravy obnovující	0,0000	0
599524 Odvody opravy obnovující	0,0000	0
599 5xx Opravy vnitro obnovující	0,0000	0
4.3. Opravy infrastrukturního majetku	5,2522	171 746
501050 Materiál na opravy	1,8349	60 000
501051 Čerpadla	0,0000	0
511310 Opravy infrastrukturního majetku	0,6116	20 000
511311 Opravy VDM	0,0917	3 000
518050 Speciální služby	0,6116	20 000
599121 Mzdy opravy	0,6512	21 294
599124 Odvody opravy	0,2279	7 453
599 1xx Opravy vnitro	1,2232	40 000
4.4. Nájemné 518032	15,2905	15,2905
5. Provozní náklady	7,7520	253 491
5.2. Ostatní provozní náklady externí	1,4514	47 460
518051 Monitorování	0,0000	0

518322 Mobilní telefony	0,0000	0
518390 Služby infrastrukturního majetku	0,0000	0
518391 Čištění kanalizace	0,0000	0
518396 Rozbory	1,4514	47 460
518398 Odvoz a likvidace kalů	0,0000	0
538320 Poplatky pro infrastrukturní majetek	0,0000	0
5.3. Ostatní provozní náklady ve vlastní režii	6,3006	206 031
Mzdy údržba	3,4847	113 949
Odvody údržba	1,2196	39 882
Ostatní provozní náklady vnitro	1,5963	52 200
8. Výrobní režie	2,1448	70 135
9. Správní režie	3,2170	105 196
10. Úplné vlastní náklady	38,15	747 584
Zisk	3,21	103 362
Výnosy	41,36	850 946
DPH 10 %	4,14	
Cena s DPH	45,50	

Tabulka 20 Kalkulace 2.1 pro rok 2023

Kalkulace 1.2 pro rok 2023		
	Kč/m ³	Kč celkem
fakturace – m ³		1 242 100
1. Materiál	2,6311	3 271 527
1.1. Zpoplatnění 548012	2,2951	2 852 800
1.2. Pitná voda převzatá 503010	0,0082	10 000
1.3. Chemikálie 501060	0,0246	30 000
1.4. Ostatní materiál	0,3033	378 727
501310 Materiál pouze na infrastrukturní majetek	0,3033	378 727
502330 Ostatní energie	0,0000	0
2. Energie	9,5385	11 868 000
2.1. Elektrická energie 502310	9,5385	11 868 000
2.2. Ostatní energie 502320	0,0000	0
4.2. Opravy infrastrukturního majetku obnovující	0,0000	0
501053 Materiál na opravy obnovující	0,0000	0
511313 Opravy obnovující	0,0000	0
518052 Monitorování obnovující	0,0000	0
518053 Speciální služby obnovující	0,0000	0
599521 Mzdy opravy obnovující	0,0000	0
599524 Odvody opravy obnovující	0,0000	0

599 5xx Opravy vnitro obnovující	0,0000	0
4.3. Opravy infrastrukturního majetku	3,6157	4 444 655
501050 Materiál na opravy	0,7131	871 608
501051 Čerpadla	0,0377	46 000
511310 Opravy infrastrukturního majetku	0,3770	465 264
511311 Opravy VDM	0,2593	316 300
518050 Speciální služby	0,3443	420 000
599121 Mzdy opravy	0,6551	813 643
599124 Odvody opravy	0,2293	284 775
599 1xx Opravy vnitro	1,0000	1 227 064
4.4. Nájemné 518032	13,3893	16 413 153
5. Provozní náklady	7,0769	8 741 734
5.2. Ostatní provozní náklady externí	1,2510	1 530 510
518051 Monitorování	0,0000	0
518322 Mobilní telefony	0,0102	12 500
518390 Služby infrastrukturního majetku	0,4180	511 944
518391 Čištění kanalizace	0,0000	0
518396 Rozbory	0,8145	996 066
518398 Odvoz a likvidace kalů	0,0000	0
538320 Poplatky pro infrastrukturní majetek	0,0082	10 000
5.3. Ostatní provozní náklady ve vlastní režii	5,8259	7 211 224
Mzdy údržba	2,5912	3 218 486
Odvody údržba	0,9069	1 126 470
Ostatní provozní náklady vnitro	2,3279	2 866 267
8. Výrobní režie	1,9418	2 411 910
9. Správní režie	2,8620	3 554 890
10. Úplné vlastní náklady	41,06	50 705 868
Zisk	3,19	3 956 203
Výnosy	44,25	54 662 071
DPH 10 %	4,42	
Cena s DPH	48,67	

Tabulka 21 Kalkulace 1.2 pro rok 2023

Kalkulace 2.2 pro rok 2023		
	Kč/m ³	Kč celkem
Fakturace – m ³		32 700
1. Materiál	4,4037	144 000
1.1. Zpoplatnění 548012	2,8135	92 000
1.2. Pitná voda převzatá 503010	0,0000	0

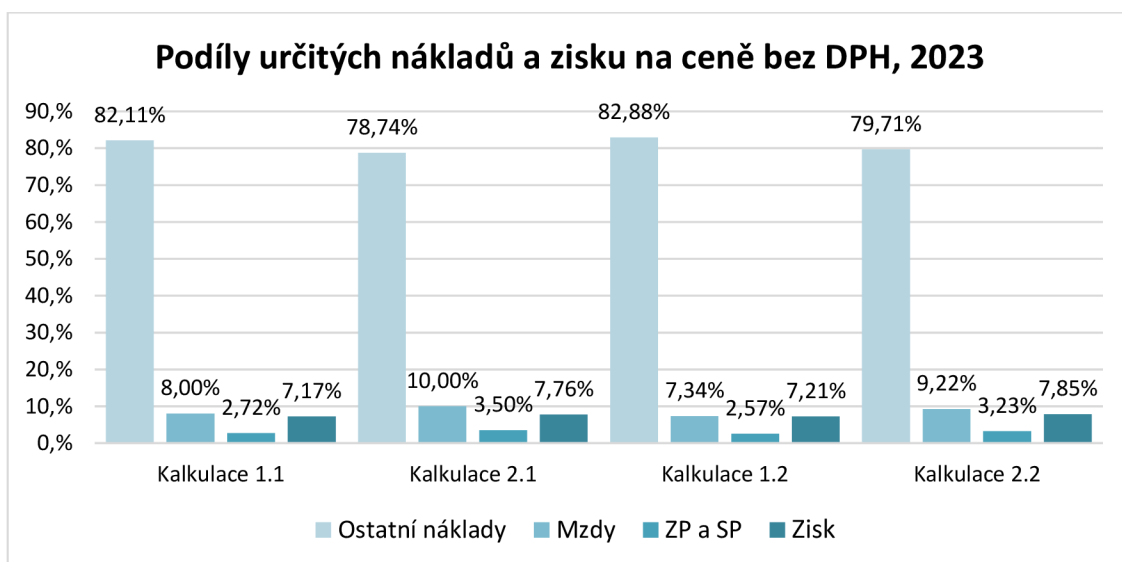
1.3. Chemikálie 501060	0,0612	2 000
1.4. Ostatní materiál	1,5291	50 000
501310 Materiál pouze na infrastrukturní majetek	1,5291	50 000
502330 Ostatní energie	0,0000	0
2. Energie	0,0917	3 000
2.1. Elektrická energie 502310	0,0917	3 000
2.2. Ostatní energie 502320	0,0000	0
4.2. Opravy infrastrukturního majetku obnovující	0,0000	0
501053 Materiál na opravy obnovující	0,0000	0
511313 Opravy obnovující	0,0000	0
518052 Monitorování obnovující	0,0000	0
518053 Speciální služby obnovující	0,0000	0
599521 Mzdy opravy obnovující	0,0000	0
599524 Odvody opravy obnovující	0,0000	0
599 5xx Opravy vnitro obnovující	0,0000	0
4.3. Opravy infrastrukturního majetku	5,1598	168 724
501050 Materiál na opravy	1,8349	60 000
501051 Čerpadla	0,0000	0
511310 Opravy infrastrukturního majetku	0,6116	20 000
511311 Opravy VDM	0,0917	3 000
518050 Speciální služby	0,6116	20 000
599121 Mzdy opravy	0,5827	19 055
599124 Odvody opravy	0,2040	6 669
599 1xx Opravy vnitro	1,2232	40 000
4.4. Nájemné 518032	15,2905	15,2905
5. Provozní náklady	7,2575	237 320
5.2. Ostatní provozní náklady externí	1,4514	47 460
518051 Monitorování	0,0000	0
518322 Mobilní telefony	0,0000	0
518390 Služby infrastrukturního majetku	0,0000	0
518391 Čištění kanalizace	0,0000	0
518396 Rozbory	1,4514	47 460
518398 Odvoz a likvidace kalů	0,0000	0
538320 Poplatky pro infrastrukturní majetek	0,0000	0
5.3. Ostatní provozní náklady ve vlastní režii	5,8061	189 860
Mzdy údržba	3,1183	101 970
Odvody údržba	1,0914	35 690
Ostatní provozní náklady vnitro	1,5963	52 200

8. Výrobní režie	1,9193	62 761
9. Správní režie	2,8788	94 137
10. Úplné vlastní náklady	37,00	709 957
Zisk	3,15	101 430
Výnosy	40,15	811 387
DPH 10 %	4,02	
Cena s DPH	44,17	

Tabulka 22 Kalkulace 2.2 pro rok 2023

Následující graf je velmi podobný grafu 1. Složení zůstalo téměř stejné, největší podíl na ceně vody mají ostatní náklady včetně výrobní a správní režie, dále se tam v podílu od 7,34 % do 10 % dostávají mzdy, pak v cca 7 % zisk a nejmenší podíl má zdravotní a sociální pojištění z mezd.

Graf 2 Podíly určitých nákladů a zisku na ceně bez DPH, 2023

Následující tabulka ukazuje, jaký vliv mělo zvýšení mezd dělníků na kalkulované mzdy v kalkulacích 1 a 2 z roku 2022 a 2023. V roce 2023 proběhlo navýšení mezd o 10 % společností, což zvýšilo položky mzdy opravy a mzdy údržba v kalkulacích 1 a 2 zhruba o 0,40 Kč/m³. Zvýšení mezd o míru inflace 15,1 % změnilo kalkulační položky související se mzdami oproti roku 2022 cca o 0,60 Kč/m³ a oproti roku 2023 cca o 0,20 Kč/m³. Pokud by ale inflace nebyla tak vysoká a společnost navýšila mzdy o 3 %, změna by dělala 0,1209 Kč/m³.

Položka	2022	2023 (10 %)	15,1 %	3 %	2022	2023 (10 %)	15,1 %	3 %
	Kalkulace 1	Kalkulace 1	Kalkulace 1.1	Kalkulace 1.2	Kalkulace 2	Kalkulace 2	Kalkulace 2.1	Kalkulace 2.2
Mzdy opravy	0,6393	0,7049	0,7320	0,6551	0,5745	0,6239	0,6512	0,5827
Odvody opravy	0,2174	0,2397	0,2196	0,2293	0,1953	0,2121	0,2279	0,2040
Mzdy údržba	2,5410	2,7951	2,8956	2,5912	3,0745	3,3333	3,4847	3,1183
Odvody údržba	0,8639	0,9503	1,0134	0,9069	1,0453	1,1333	1,2196	1,0914
Celkem	4,2616	4,6900	4,8606	4,3825	4,8896	5,3026	5,5834	4,9964
Vliv na kalkulaci 2023			0,1706	-0,3075			0,2808	-0,3062
Vliv na kalkulaci 2022		0,4284	0,5990	0,1209		0,4130	0,6938	0,1068

Tabulka 23 Vliv zvýšení mezd dělníků na mzdy v kalkulaci

Z dalších tabulek jsou patrné změny na výrobní a správní režii, které způsobilo zvýšení mezd THP. Při zvýšení o 15,1 % vzrostly výrobní režie v kalkulacích o 0,28 Kč/m³ a správní režie o cca 0,42 Kč/m³. Navýšení o 3 % změnilo režie pouze o nepatrné částky, a to 0,06 Kč/m³ u výrobní režie a 0,08 Kč/m³ u správní.

2023	Navýšení mezd o 15,1 %		Navýšení mezd o 3 %	
	Kalkulace 1.1	Kalkulace 2.1	Kalkulace 1.2	Kalkulace 2.2
Výrobní režie před zvýšením (2022)	1,8852	1,8634	1,8852	1,8634
Výrobní režie po zvýšení	2,1699	2,1448	1,9418	1,9193
Zvýšení výrobní režie	0,2847	0,2814	0,0566	0,0559

Tabulka 24 Vliv zvýšení mezd THP na výrobní režii

2023	Navýšení mezd o 15,1 %		Navýšení mezd o 3 %	
	Kalkulace 1.1	Kalkulace 2.1	Kalkulace 1.2	Kalkulace 2.2
Správní režie před zvýšením (2022)	2,7787	2,7950	2,7787	2,7950
Správní režie po zvýšení	3,1982	3,2170	2,8620	2,8788
Zvýšení správní režie	0,4195	0,4220	0,0833	0,0838

Tabulka 25 Vliv zvýšení mezd THP na správní režii

Poslední tabulka znázorňuje vliv zvýšení mezd na cenu vody. Zvýšení 15,1 % se více podepsalo na ceně vody z kalkulace 2.1, tedy z oblasti s menším množstvím fakturované vody. Tam se cena na m³ zvýšila o 8,5 Kč oproti roku 2022. V kalkulaci 1.1 bylo zvýšení o necelých 6 Kč. Oproti kalkulacím z roku 2023 se zvýšením mezd o 10 % se cena změnila o cca 0,40 Kč. Pokud by společnost navýšila mzdy o 3 % místo 10 %, spotřebitelé vody by ušetřili necelých 0,90 Kč/m³.

Položka	2022	2023 (10 %)	15,1 %	3 %	2022	2023 (10 %)	15,1 %	3 %
	Kalkulace 1	Kalkulace 1	Kalkulace 1.1	Kalkulace 1.2	Kalkulace 2	Kalkulace 2	Kalkulace 2.1	Kalkulace 2.2
Úplné vlastní náklady	36,96	41,76	42,1	41,06	30,64	37,71	38,15	37
Zisk	3,04	3,24	3,25	3,19	3	3,2	3,21	3,15
Cena bez DPH	40	45	45,35	44,25	33,64	40,91	41,36	40,15
Cena s DPH	44	49,5	49,89	48,67	37	45	45,5	44,17
Vliv na kalkulaci 2023			0,39	-0,83			0,5	-0,83
Vliv na kalkulaci 2022		5,5	5,89	4,67		8	8,5	7,17

Tabulka 26 Vliv zvýšení mezd na cenu vody

7. Shrnutí výsledků

Pro vytvoření výsledných kalkulací na rok 2023 jsou výchozí kalkulace 1 a 2 pro rok 2022 a 2023 poskytnuté sledovanou společností. Celkem 4 verze kalkulací vznikly na základě zvýšení mezd zaměstnanců. Kalkulace 1.1 je tvořená pro oblast s větší spotřebou vody a zvýšením mezd o 15,1 %, v kalkulaci 2.1 je zvýšení stejné, ovšem spotřeba vody je nižší. Navýšení mezd 3 % je zaneseno do kalkulací 1.2 a 2.2, přičemž první je opět pro větší oblast a druhá pro menší. Sama společnost zvýšila v reakci na vysokou inflaci mzdy o 10 %, což také slouží pro porovnání.

První verze, tedy kalkulace 1.1, obsahuje nejdražší vodu ve výši 49,89 Kč/m³ a zvýšení mezd se nejvíce projevilo v kalkulaci 2.1, a to růstem ceny o 8,5 Kč/m³ oproti ceně vody z roku 2022. V kalkulaci 1.2 se cena zvedla z 44 na 48,67 Kč/m³ a z poslední verze vyplývá nárůst ceny o 7,17 Kč/m³.

Dále výsledky vypovídají o tom, že v oblasti, kde je kalkulováno menší množství vody, je růst ceny vody vyšší než ve větší kalkulaci, neboť náklady jsou v poměru k fakturovanému množství vody vyšší a nerozloží se v ní tolik, jako ve velké kalkulaci. Z toho tedy vyplývá, že nejvíce zasaženi růstem ceny budou spotřebitelé v menší oblasti s celkovým menším odběrem.

Pro spotřebitele v porovnání s kalkulací firmy z roku 2023 nejlépe vychází cena z kalkulací 1.2 a 2.2, kde se mzdy zvýšily o 3 % oproti mzdám roku 2022. Cena totiž oproti kalkulované ceně společností na rok 2023 po zvýšení mezd o 10 % klesla o 0,83 Kč/m³. Taková situace by mohla nastat, pokud by inflace v roce 2022 tak enormně nestoupala. Společnost by tomu přizpůsobila navyšování mezd a spotřebitelům by o tolik nestoupily náklady na vodné.

Naopak pokud by společnost následovala inflaci za rok 2022 a zvýšila by o ni mzdy, tedy o 15,1 %, tak by si spotřebitelé oproti současné ceně připlatili cca 0,40 a o 0,50 Kč/m³.

Pokud by se mluvilo o tom, zda si společnost zvýšení o 15,1 % může dovolit, tak ano. Z hlediska regulací a stanovené sociálně únosné ceně (SÚC) pro vodné a stočné je takové zvýšení reálné, neboť SÚC pro vodné v Pardubickém kraji je ve výši 76,63 Kč/m³ [18]. Ovšem jsou tu i další vlivy, které na cenu vody a zvýšení mezd působí, a těmi jsou vlastníci infrastruktury neboli města, obce a svazky obcí. Velikost

mzdového zvýšení, které se do ceny vody propisuje, musí představitelé města akceptovat. Jejich zájem je zajistit obyvatelům co nejnižší cenu vodného, a tak přestože je zvýšení sociálně únosné, z pohledu vlastníků infrastrukturního majetku to není vždy přípustné. Dalším vlivem je ekonomická situace společnosti. Zvyšování mezd musí dobře zvážit, neboť jakmile mzdy jednou vzrostou, už se těžko vrací na původní výši, a místo toho je vyvíjen tlak na další zvyšování. Jelikož ale společnost zabezpečuje velmi citlivou oblast, protože vodu každý potřebuje, nemůže si dovolit unáhleným rozhodnutím dovést firmu k problémům. Proto musí náklady, jejichž součástí jsou i mzdy, hlídat tak, aby se dlouhodobě neocitla ve ztrátě a byla schopná pro obyvatele a spotřebitele vody z Moravskotřebovska, Poličska, Litomyšlska a Svitavska zajistit pitnou vodu za cenu, na kterou každá domácnost dosáhne.

8. Závěry a doporučení

Cílem této bakalářské práce bylo provést navýšení mezd zaměstnanců vodohospodářské společnosti, na základě toho vytvořit nové kalkulace ceny vody a zhodnotit, zda je dané zvýšení sociálně únosné.

Teoretická část se nejdříve zabývá pracovněprávními vztahy a odměňováním. Je v ní popsáno, co je pracovní poměr, jeho vznik, změny a zánik. Dále se tam objevují dohody o práci mimo pracovní poměr a pracovní doba. Co se týče odměňování, tam jsou zahrnuty jeho formy, minimální a zaručená mzdu. Po této kapitole následují kalkulace nákladů a cenová tvorba, kde se objevují základní údaje o nákladech a jejich členění, druhy kalkulací, metody přiřazování nákladů a některé kalkulační vzorce. Následují metody stanovení ceny a cenové strategie.

Praktická část začíná stručným popisem vybrané společnosti. Dále jsou do ní zahrnuty údaje o mzdách z roku 2022 a 2023, které společnost poskytla, a údaje o již vytvořených a platných kalkulacích na rok 2022 a 2023. Údaje obsahují kalkulační vzorec, které společnost používá, a popis položek. Pak tam jsou čtyři kalkulace, které společnost vytvořila na rok 2022 a 2023 ze dvou různých oblastí, a to z menší oblasti s malou spotřebou vody a z velké oblasti, kde je i větší množství fakturované vody. Nakonec byly z těchto údajů a kalkulací vytvořeny čtyři nové kalkulace na rok 2023 s dvojnásobným zvýšením mezd, k čemuž byla použita řada výpočtů. Bakalářská práce je završena zhodnocením dosažených výsledků, ze kterých je patrné, že i 15% zvýšení mezd je reálné a společensky přípustné. Ovšem společnost by to stálo mnoho jednání s představenými města a ona sama by do budoucna mohla mít problémy z hlediska zvyšování nákladů, což by vedlo i ke zvyšování cen vody. Z toho všeho vyplývá, že stanovit cenu vody není vůbec jednoduché, neboť se společnost snaží vyhovět jak zaměstnancům vyššími mzdami, tak spotřebitelům nižšími cenami vody, a zároveň se snaží dosáhnout přiměřeně vysokého zisku. Musí vzít v potaz mnoho proměnných a vytvořit takovou kalkulaci, ze které vyplynou co nejvýhodnější výsledky pro všechny strany.

9. Seznam použitých zdrojů

- [1] VYBÍHAL, Václav. *Mzdové účetnictví ...: praktický průvodce* [online]. 21. Praha: Grada, [2018]- [cit. 2022-07-18]. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0871-8. Dostupné z:
<https://books.google.cz/books?id=LMJQDwAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=mzdov%C3%A9+%C3%BA%C4%8Detnictv%C3%AD+vyhibal&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwif3q-1z5XhAhWewMQBHXp3CpIQ6AEIMjAB#v=onepage&q&f=false>
- [2] 262/2006 Sb. Zákoník práce. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 05.04.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>
- [3] Minimální mzda 2023 v ČR na hodinu a v čistém – tabulka | Skutečnost.cz. Skutečnost.cz - rady pro život | bydlení | finance | rodina | nákupy [online]. Copyright © [cit. 05.04.2023]. Dostupné z: https://www.skutečnost.cz/rubriky/finance/co-je-minimalni-mzda-a-kolik-aktualne-je-v-cr_863.html
- [4] Zaručená mzda v roce 2023 vzroste jen někomu. Podívejte se, jak jsou na tom jednotlivé skupiny prací - Euro.cz. Euro.cz - Ekonomika, byznys, finance [online]. Copyright © 1997 [cit. 05.04.2023]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/clanky/zarucena-mzda-skupiny-praci/>
- [5] O nás - VHOS, a.s.. *VHOS, a.s.* [online]. Copyright © 2022 VHOS [cit. 18.07.2022]. Dostupné z: <https://www.vhos.cz/cs/o-nas>
- [6] SOUŠKOVÁ, Milena a Michal SPIRIT. *Pracovní právo pro ekonomy*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2014. ISBN 978-80-245-2067-4.
- [7] KRÁL, Bohumil. *Manažerské účetnictví*. 4. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2018. ISBN 978-80-7261-568-1.
- [8] SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3494-1.

- [9] FIBÍROVÁ, Jana, Libuše ŠOLJAKOVÁ a Jaroslav WAGNER. *Nákladové a manažerské účetnictví*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-299-0.
- [10] LANG, Helmut. *Manažerské účetnictví: teorie a praxe*. Praha: C.H. Beck, 2005. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9419-8.
- [11] Cvičení 2 - Členění nákladů: Členění nákladů podle závislosti na objemu prováděných výkonů. *Nauka o podniku* [online]. [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: http://nop.topsid.com/index.php?war=cviceni_2&unit=cleneni_nakladu
- [12] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing: strategie a trendy*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4670-8.
- [13] KARLÍČEK, Miroslav. *Základy marketingu: strategie a trendy*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4208-3.
- [14] Ministerstvo financí ČR [online]. Copyright © [cit. 05.04.2023]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Methodicka-prirucka-k-cenove-regulaci-oboru-vodovodu-a-kanalizaci-pro-roky-2022-2026_v03.pdf
- [15] ČESKO. fragment #f5172775 vyhlášky č. 428/2001 Sb., Ministerstva zemědělství, kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích) - znění od 1. 7. 2022. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2023 [cit. 28. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-428#f5172775>
- [16] Inlace, spotřebitelské ceny | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inlace_spotrebitelske_ceny
- [17] Výroční zpráva 2021/2022 – Vhos, a. s. [online]. Dostupné z: <https://justice.cz/>
- [18] Sociálně únosná cena pro vodné a sociálně únosná cena pro stočné na rok 2023 dle podmínek OPŽP – Operační program Životní prostředí. Operační program Životní prostředí – Dotační program financovaný z fondů Evropské unie na ochranu a zlepšování životního prostředí [online]. Dostupné z: <https://opzp.cz/socialne-unosna-cena-pro-vodne-a-stocne-2023/>

Zadání bakalářské práce

Autor: Adéla Smolíková

Studium: I2000149

Studijní program: B0413A050021 Ekonomika a management

Studijní obor: Ekonomika a management

Název bakalářské práce: **Dopad navýšení mezd na kalkulaci vody ve vybrané společnosti**

Název bakalářské práce AJ: The impact of wage increase on water calculation in the selected company

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cíl:

Cílem bakalářské práce je vypracovat kalkulaci nákladů po zvýšení mezd a na jejím základě stanovit novou cenu vody ve vybraném podniku.

Osnova:

1. Úvod
2. Pracovněprávní vztahy a odměňování
3. Kalkulace nákladů a tvorba cen
4. Popis vybraného podniku
5. Analýza a zpracování kalkulace ceny vody
6. Shrnutí
7. Závěr a doporučení

Zadávací pracoviště: Katedra ekonomie,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: Ing. Libuše Svobodová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 15.10.2021